

09-2024 | 65. ÅRGANG

Anleggs

MASKINEN

AM.NO

100-åringen
som var med på å
etablere MEF

Rekordstor
brokonferanse

Store prosjekter
i Innlandet

Massemottak i
Ålesund endelig
på plass

Driver
skogbruket fremover
- mens skolenedleggelse truer

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensrenner
Gategods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

Innhold

6	Bransjene står samlet mot skolenedleggelse	43	Maskin- og utstyrsleverandørene samlet til MGF-dag
12	Endring i kjettingkravene	44	Driver skogbruket fremover
14	Rekordstor brokonferanse	48	Høstutstilling med maskiner og utstyr
18	Nyheter i kø hos Felleskjøpet på Agroteknikk	50	Store pågående og fremtidige prosjekter i Innlandet
20	Første salve på gigantisk Rogfast-kontrakt	54	Storinnrykk i nytt bygg
22	Agaia først ute med el-graver med utskiftbare batterier	56	Oktoberdager med fokus på gjenvinning
24	Lærlinger med egen borerigg – og firmabil	58	Lett blanding
30	Massemottak i Ålesund endelig på plass	60	Bransjeoversikten
36	100-åringen som var med på å etablere MEF	62	MEF har ordet
40	25 år i tjeneste og 30 år på museum	63	MEF-nytt

Finansiering av nytt eller brukt utstyr

Visste du at vi lar deg lease brukte maskiner?

Leasing lar deg anskaffe utstyr, uten at det spiser opp bedriftens egenkapital. Du kan også velge brukt utstyr, gitt at det har en viss annenhåndsverdi.

Ønsker du et tilbud på finansiering av bedriftens neste maskin? Kontakt Tormod Karlsen, strategisk rådgiver i Ikano Bank, for en hyggelig leasingprat! Tlf 920 28 367 / e-post tbk@ikano.no

Les mer om leasing til anleggsbransjen

IKANO
BANK

Uno X

Delo 600 ADF 10W - 30

- Opptil **2,5x** lenger levetid på dieselpartikkelfilteret
- Opptil **3%** drivstoffbesparelse
- Færre regenereringer av dieselpartikkelfilteret

Syntetisk motorolje for tyngre kjøretøy og maskiner: Førsteklasses ytelse og lange skiftintervaller

- Reduser kostbart vedlikehold og øker oppetiden
- Forbedrer drivstofføkonomien
- Optimaliserer levetiden på dieselpartikkelfilteret

Produkter fra Uno-X og mye mer finner du i et av **TESS** sine 140 servicesenter

Scan QR koden for å finne ditt nærmeste TESS servicesenter, eller gå inn på www.tess.no

Kolofon

Utgever:
Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf. 477 07 338
camilla@a2media.no

Bjørnulf Lie
Tlf. 971 66 507
bjornulf@a2media.no

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
65. årgang

Leder

Ivrig rekruttering – i kraftig motvind

I høst har vi i Anleggsmaskinen igjen rettet søkelyset mot de bedriftene i våre bransjer som er aller best i klassen når det gjelder rekruttering. I de tre siste utgavene har vi hatt reportasjer om de ulike kandidatene til den høyt-hengende prisen «Årets lærebedrift». Prisen ble opprettet fordi MEF ønsket å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som pågår ute i bedriftene, og forhåpentligvis inspirere og motivere bransjen til videre innsats. De to siste av de syv nominerte bedriftene kan du lese om i bladet du nå har i hendene. Felles for alle disse opplæringsbedriftene er at de virkelig brenner for de kommende fagarbeiderne der ute, og strekker seg gjerne litt ekstra for å gjøre lærlingenes arbeidshverdag så god, trygg og lærerik som mulig.

På Arctic Entrepreneur – også kjent som bransjens viktigste møteplass – som går av stabelen i januar, skal prisen deles ut for åttende gang. Kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun skal stå for den høytidelige kåringen og samtidig kaste litt glans over begivenheten.

Og denne gang trengs det virkelig litt ekstra glans, for bakteppet av skole-nedleggelse flere steder i landet, er

bekmørkt. Færre elever, lavere fødselstall og sentralisering, kombinert med en svakere kommuneøkonomi, gir nå et rush av nedleggelser, noe som fører til kraftige protester. Anleggs- og skoglinjene opplever jevnt over økende søkertall, uten at det ser ut til å hjelpe situasjonen nevneverdig. Nylig vedtok Innlandet fylkeskommune å legge ned de to videregående skolene Skarnes og Dokka, samt skolestedene Lom, Dombås, Flisa og Sønsterud. I Østfold henger nedleggelsesspøkelset over Kalnes videregående i Sarpsborg, som er fylkets eneste fylkeskommunale skole med anleggsteknikk- og skoglinje. I Buskerud står flere linjer på Kongsberg vgs. i fare for å bli lagt ned, deriblant skoglinjen. Og alt tyder på at det vil komme flere nedleggelser.

Det er mange følelser i sving når skoler legges ned. Vi har vært til stede under folkeaksjoner og protester ved både Kalnes og Kongsberg videregående skole, hvor også en samlet bransje har stått på barrikadene mot planene. Vi håper i det lengste at protestene vil føre frem, slik at ikke sårt trengte utdanningstilbud forsvinner.

Runar F. Daler - rd@mef.no

Redaksjonen

 Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

 Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekjølen
Fredrik Tronhuus

Abonner

Skann koden for å bestille abonnement.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

Vi utfører sprøytesåing effektivt og rimelig, med godt resultat og kun fornøyde kunder!
32 års erfaring.

Ta kontakt for et godt tilbud **Tlf 90 50 32 32**

www.nyttgress.no | Arne.g@oppdal.com

Bransjene står samlet mot skolenedleggelse

Østfold fylkeskommune truer med nedleggelse av Kalnes vgs i Sarpsborg. Dette er den eneste fylkeskommunale skolen i Østfold som har anleggsteknikk- og skoglinje. I Buskerud truer fylkeskommunen å legge ned flere linjer på Kongsberg vgs., deriblant skoglinjen. Felles for begge steder er at bransjen markerer stor motstand mot nedleggelse.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Nylig var det en heftig debatt og et stort engasjement blant befolkningen i Innlandet da Innlandet fylkeskommune vedtok å legge ned to videregående skoler, Skarnes og Dokka, og skolestedene Lom, Dombås, Flisa og Sønsterud fra skoleåret 2025/2026.

Nå er det Østfold og Buskerud som skal gjennom den samme prosessen. I Østfold er det Sarpsborg som rammes, og blant annet Kalnes vgs. er foreslått nedlagt. Skolen har nesten 500 elever totalt og om lag 60 av disse går på anleggsteknikk, og 20 på naturbruk med blant annet skogbruk og anleggsgartner.

Siste mandag i oktober ble skolene informert om forslaget fra fylkeskommunen, noe som naturligvis skapte stor uro og frustrasjon blant lærere og elever.

Samlet bransje

Torsdag 31. oktober møtte om lag 25 representanter fra de største entreprenørene i fylket opp på skolen for å markere motstand mot forslaget om nedleggelse.

Blant de fremmøtte var Brødrene Ødegård AS, Råde Graveservice AS, Grimsrud Maskinentreprenør AS, Park og Anlegg AS, Fosby AS, SL Stenlegging AS,

Torsdag 31. oktober stilte flere store anleggs- og skogsentreprenører opp på Kalnes vgs for å markere motstand mot nedleggelse av skolen.

Truls Sønsterud (til venstre i bildet), fagleder Bygg og anleggsteknikk, tok med de fremmøtte på en omvisning for å vise hva elevene har utført av oppdrag på skolens utomhusområder.

Øst-Riv AS, Raa Skogdrift AS, GSM Skog AS, Viken Skog, OKAB, MEF og NAML.

Flere av de fremmøtte hadde selv vært elever ved skolen og flere av selskapene de representerer har lærlinger som har gått på skolen.

- Galskap å legge ned skolen

Truls Sønsterud, fagleder Bygg- og anleggsteknikk, tok med de fremmøtte på en omvisning for å vise hva elevene har utført av oppdrag på skolens område.

– Elevene har opparbeidet det meste av utomhusområdet rundt skolen, med blant annet stor parkeringsplass, gang- og sykkelvei og en allé inn til skolen, ridebane og 18-hulls frisbeegolfbane, for øvrig en av de mest brukte i landet med 100 000 brukere i fjor, forklarte Sønsterud.

– Det er helt galskap å legge ned Kalnes, sa han, og fikk applaus fra de fremmøtte.

Skolen har et stort øvingsfelt for de som skal bli maskinførere. Området er også prøvestasjon for fagprøver. Her har MEF Østfold og OKAB bidratt stort.

– MEF, OKAB og entreprenørene i fylket har bidratt mye mer enn fylkeskommunen med å tilrettelegge området og til anskaffelse av maskiner og utstyr, sa Sønsterud.

Fremtiden til bransjen

– Dette handler om fremtiden til bransjen i Østfold. Det må fortsatt rekrutteres nye folk til bransjen slik at befolkningen får rent vann i springen og for vedli-

Erik Ødegård (t.v.), daglig leder i Brødrene Ødegård og leder av avdelingsstyret i MEF avd. Østfold, Geir-Inge Mosling, opplæringskonsulent i OKAB, og Jack Valleraune, blant annet daglig leder i JV Utvikling AS og representant i MEFs hovedstyre, er alle oppgitte over fylkeskommunens forslag om å legge ned skolen.

kehold av veinettet. Dette er den eneste fylkeskommunale skolen i fylket med anleggsteknikk, sa en lett opprørt Erik Ødegård, daglig leder i Brødrene Ødegård og leder av avdelingsstyret i MEF avd. Østfold.

Ødegård, Jack Valleraune, blant annet daglig leder i JV Utvikling AS og representant i MEFs hovedstyre, og Geir-Inge Mosling, opplæringskonsulent i OKAB, er alle oppgitte over fylkeskommunens forslag om å legge ned skolen.

– Antall elever og klasser på anleggsteknikk har økt de senere årene. For tre-fire år siden var det bare to klasser, nå er det fire, og det er fortsatt et økende behov for flere elevplasser, sa Mosling.

Dag Ryen Martinsen (t.v.), lærer i naturbruk og skog, Bjørn Lauritzen, fagsjef i avdeling skog i MEF, Dag Raa, daglig leder i Raa Skogdrift, Claes Magnusson, daglig leder GSM Skog, og Olav Bjella, organisasjonssjef i Viken Skog, mener det vil være helt tragisk om skolen legges ned.

Kalnes – én av flere

Flere videregående skoler med skoglinjer har vært eller er i fare for nedleggelse i disse tider, nå også Kalnes vgs.

– Det er helt tragisk det som skjer. Dette er en næring i vekst og som trenger fagfolk som vet å håndtere maskiner og skogen på best mulig måte, sa Bjørn Lauritzen, fagsjef i MEF Skog.

Ifølge Lauritzen er Østfold et av de største skogbruksområdene i Norge. Her tas det ut om lag 900 000 m³ per år og til en verdi av over en halv milliard kroner. I tillegg ligger to store aktører i fylket – Borregaard i Sarpsborg og Saugbrugs i Halden, og det er kort vei til Sverige hvor det ligger flere store sagbruk.

Skoglinjen ble opprettet i fjor, og hadde da fire elever. I år er det fem, og skolen har nettopp gått til anskaffelse av en ny John Deere lassbærer.

– Skolen har stor skog selv hvor elevene tar ut ca. 1000 m³ i året, noe som er en kjempfordel i forhold til å være en opplæringsbedrift. Da slipper vi å spørre

andre grunneiere om lov til å øve i deres skog, forklarte Dag Ryen Martinsen, lærer i naturbruk og skog.

Tragisk for skogbransjen

– Det er tragisk for skogbransjen om skolen legges ned. God tilgang av skogsmaskinførere er helt kritisk. Det er en krevende jobb hvor det er viktig å ha grunnleggende kunnskap om skog og miljø. Det er helt avgjørende for bransjen at den som sitter bak spakene gjør en bra jobb, sa Olav Bjella, organisasjonssjef i Viken Skog.

Viken Skog SA er et skogeiersamvirke med over 9000 andelseiere på Østlandet. Viken Skog-konsernet omsetter en tredjedel av alt tømmer i Norge.

– Dette er linjen som skaper verdier. Elever som fullfører skolen skaper kjapt verdier når de kommer ut i jobb. Hvis skolen legges ned må elever som ønsker å ta skoglinja til Innlandet. Vi som representerer skog-eierne skal stå på barrikadene for opprettholdelse av skolen, sa Bjella.

Går tom for arbeidskraft

Tirsdag 12. november var det igjen duket for markering mot nedleggelse av en videregående skole. Denne gangen var det ved Kongsberg vgs. elever, lærere, skogs-entreprenører og politikere var samlet. Dette var for å markere motstand mot nedleggelse av flere linjer ved skolen, deriblant Vg2 Skogbruk. Også her var MEFs skogsjef, Bjørn Lauritzen, til stede.

– Over 1000 personer jobber direkte i skogbruket i Buskerud, et av Norges største skogbruksfylker. Bedriftene har en omsetning på over fire milliarder kroner i året, og det vil ramme hele næringen om elevene blir borte, sier Lauritzen. Han legger til at en undersøkelse blant skogsentreprenørene om alderssammensetningen, viser at snittalderen i bransjen er 56 år.

– Det er en forgubbing i bransjen og det er et stort behov for yngre krefter. Vi kan ikke hente sjåførere

I Kongsberg har det vært skoglinje siden 1960-tallet. Nå trues den med nedleggelse fordi fylkeskommunen skal spare penger. Et stort antall personer møtte frem for å vise motstand mot nedleggelsen tirsdag 12. november. I bakgrunnen er skolens egen hogstmaskin som ble innkjøpt i 2019.

Bjørn Steinar Bottegård, faglærer ved skoglinjen ved Kongsberg vgs., frykter for næringen i distriktet om skoglinjen legges ned.

www.fredheim-maskin.no

FREDHEIM MASKIN

DIN LEVERANDØR AV KNUSE- OG SORTERINGSUTSTYR

SANDVIK

Keestrack

Ram
mer

Telestack
Mobile Bulk Material Handling

neuenhauser
REtec

zirius

Komplett økonomisystem for entreprenører

REGNSKAP

PROSJEKT

HANDEL

LØNN

FINN UT MER PÅ ZIRIUS.NO

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

15 tømmerbiler fra regionen kjørte rundt i Kongsbergs gater for å vise motstand mot nedleggelsen av skoglinjen.

fra Innlandet eller Telemark, for der er problemene de samme. Vi må utdanne selv, ellers går vi tom for arbeidskraft, sier han.

I et intervju med NRK Buskerud sier Lauritzen at næringen har tett kontakt med skolen, og forteller at de har bidratt over flere år både med lærlingplasser og maskiner. I 2019 bidro lokale skogeierlag og næringen med 500 000 kroner for å kjøpe de maskinene skolen har i dag. Men det er, ifølge Lauritzen, begrenset hvor mye næringen skal betale for en fylkeskommunal oppgave.

Tømmerbiler i gatene

Utenfor den videregående skolen er skolens egen hogstmaskin parkert, elevene er samlet rundt en bålpanne, og stemningen er laber.

– Vi må prøve å påvirke mest mulig. Skoglinja er viktig og vi skal gjøre det vi kan for at den opprettholdes. Skogutdanningen her i Kongsberg strekker seg tilbake til 1960-tallet. Den gang het det statens yrkesskole for skogbruk, sier Bjørn Steinar Bottegård, faglærer ved skoglinjen ved Kongsberg vgs. Bottegård gikk selv ved skolen for 40 år siden og kom tilbake som lærer for sju år siden.

– I en tid hvor vi skal prioritere de grønne yrkene, og tenke på fremtida synes jeg det er en merkelig prioritering av politikerne å legge ned fylkets eneste skogbrukslinje. Det er gullalder i skogbruksnæringa for tiden da det er stor etterspørsel etter tømmer, og det vil vare i mange år fremover, sier han. Bottegård forteller at hogstmaskinen og lassbæreren som skolen eier også skaper inntekter for skolen. De har ansatt en elev som kjører maskinene når de ikke er i bruk av elevene i undervisningen. Tømmeret de tar ut av skogen får de betalt for, på lik linje med andre skogsentreprenører.

– Vi har så langt i år tatt ut 5500 m³, mens målet for neste år er 10 000 m³, sier han. Mens vi prater med Bottegård kommer først en tømmerbil kjørende med et tydelig budskap malt på et seil festet på tømmeret. Så kommer en tømmerbil til og til slutt er det nærmere 15 tømmerbiler og flere pickuper fra skogsentreprenører som passerer i gatene rundt skolen. Kortesen kjører flere runder og gir et tydelig signal til fremmøtte politikere og andre om at de er mot nedleggelse av skoglinjen ved skolen.

– Det er tømmerbiler fra store deler av fylket som passerer her. Det er sterkt å se at alle disse stopper produksjonen i dag for å vise motstand mot nedleggelse, avslutter Bottegård. ●

Bjørn Lauritzen, fagsjef i avdeling skog i MEF, engasjerer seg stort og legger ned mye tid i arbeidet med å overbevise politikerne om å beholde skoglinjene. Her intervjues han av NRK Buskerud.

Fremtiden krever...

... at vi forbruker mindre og gjenbruker mer. Franzefoss bruker sin historie, erfaringer og kompetanse til å bygge sirkulærøkonomien.

Franzefoss Pukk er en ledende norsk aktør innen bærekraftig forvaltning og produksjon av pukk og steinmaterialer. Vi tar også imot materialer som betong, asfalt og grus for bearbeiding til gjenbruksprodukter. Årlig håndterer vi ca. 5 millioner tonn pukk og grus. Virksomheten har i dag 110 ansatte fordelt på 11 anlegg på Østlandet og i Trøndelag.

Vi er stolte av vår historie. Den har formet oss, og vi har vært med på å forme Norge. Franzefoss er en familieeid hjørnesteinsbedrift med over 100 års lang industrihistorie.

Forvaltning, produksjon og gjenbruk av ressurser har preget virksomheten vår siden etableringen i Sandvika utenfor Oslo i 1919.

DU FINNER OSS HER:

Østlandet:

- Bondkall
- Vinterbro
- Nesodden
- Steinskogen
- Lierskogen
- Lyngås
- Aros
- Hanekleiva

Trøndelag:

- Vassfjell
- Lia
- Fossberga.

Franzefoss

scanvaegt
systems

SCANX.NET SCANMOBILE: BEDRE FLYT I ARBEIDSDAGEN OG ØKT INNTJENING

ScanMobile er en skybasert modul til raskt og enkelt registrering av inn- og utveing på bilveikter. Det skjer på smarttelefonen og nettbrettet - noe som sparer mye arbeidstid og gir stor bevegelsesfrihet.

ScanMobile skaper fordeler som:

- Sikkerhet for korrekt registrering
- Oppretting av midlertidig tara/tomvekt
- Effektiv arbeidsflyt og dataregistrering
- Fullt overblikk over alle biler på plassen
- Brukervennlig med fleksibelt oppsett.

100% MOBILITET
FULLT OVERBLIKK
RASK BETJENING

Scanvaegt Systems AS

Skjæraveien 36 • 1466 STRØMMEN • Norge
Tel. +47 9664 6700 • post@scanvaegt.no • scanvaegt.no

Fra sesongen 2024/25 er motorredskap unntatt fra kravet om ha med kjetting.

for føreforholdet og tåle den påkjenning den blir utsatt for ved kjøring på vinterføre.

I Nordland, Troms og Finnmark er tilsvarende periode fra og med 16. oktober til og med 30. april.

Unntakene

Kjøretøyene som er oppført i listen nedenfor er unntatt fra kravet om å ha med kjetting. Hvis kjetting likevel tas med, må den imidlertid oppfylle kravene som er beskrevet ovenfor.

- Bobil med tillatt totalvekt ikke over 7500 kg
- Traktor
- Motorredskap
- Tilhenger og tilhengerredskap til kjøretøy angitt i bokstavene a–c
- Utskiftbart trukket utstyr ●

(Forskrift om bruk av kjøretøy, Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser, § 1-4.Hjul)

Espen Wicken, fagsjef i MEF, har jobbet med kjettingkravene siden 2018.

Endring i kjettingkravene

Ny forskrift vil forenkle arbeidshverdagen for blant annet de som kjører hjullaster og hjulgraver på vinterføre.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Maskinentreprenørens Forbund (MEF) har i mange år jobbet for å få til en endring i kjettingkravene til motorredskap. Nå er et fritak på plass.

– Forskriften er tredd i kraft, og gjelder fra sesongen 2024/25. MEF har jobbet med dette fritaket siden 2018. Dette fritaket er viktig for hele bransjen fordi det gjør arbeidshverdagen deres mye enklere. Det skal selvsagt brukes kjetting når det er behov for det, sier Espen Wicken, fagsjef i MEF. Han sier at MEFs hovedstyre foreslo å starte arbeidet etter at flere entreprenører hadde påpekt utfordringene med å ha med kjettinger på maskinene.

– Det er ikke plass eller mulighet til å ha med kjettinger på de fleste maskiner. Vil også få benytte

anledningen til å takke Vegdirektoratet for et godt samarbeid i denne saken, sier han.

Kravene

Selv om det finnes unntak for enkelte kjøretøy, skal kjøretøy med tillatt totalvekt over 3500 kg ha med seg kjetting som passer til hjulene, dersom det er sannsynlig at de vil kjøre på offentlige veier dekket av snø eller is.

– Dette gjelder uansett i perioden fra 1. november til første søndag etter 2. påskedag. Kjettingen må være av en slik type at det alltid er kontakt mellom kjettingen og veibanen.

Kjettingen skal være laget av metall/stål, være egnet

 OILQUICK®

"Det er et krevende miljø vi jobber i. Da trenger man et system som tåler juling. Og det gjør OilQuick. Det bare fungerer!"

Sondre Tengdal, maskinfører hos Arne Olav Lund A/S

**"MAN BLIR
BORTSKJEMT
MED OILQUICK"**

**HELAUTOMATISKE
HURTIGFESTESYSTEMER
OG TILTROTATORER**

OilQuick Norge AS | tlf. 67122460 | www.oilquick.com/no

ORIGINALEN SIDEN 1993

Storsalen på Oslo Plaza var fylt til randen av engasjerte broentusiaster under brokonferansen. Her er det samferdselsminister Jon-Ivar Nygård som holder innlegg.

Rekordstor brokonferanse

Hele 350 besøkende troppet nylig opp på Oslo Plaza i anledning årets brokonferanse. Der fikk de blant annet presentert nye broprosjekter, ny norsk broteknologi og kåringen av «årets brobygger».

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård trakk spesielt fram de nyskapende prosjektene Elverhøybrua i Sunndal kommune, og Hangarbrua i Trondheim.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Broer er mye mer enn bare konstruksjoner av stål og betong eller aluminium. De er bindeleddene som knytter samfunnet vårt sammen, sa samferdselsminister Jon-Ivar Nygård under åpningen av konferansen, som arrangeres av Statens vegvesen.

– Vi vet at vi blir nødt til å ruste oss mot villere og våtere vær, og vi vet at mer ekstremvær vil legge ekstra press på både veier, broer, jernbane og hele infrastrukturen vår. Et godt eksempel er ekstremværet Jakob, som herjet på Vestlandet nylig, og som endte med at Edna bro i Ullensvang kollapset.

Norskutviklet teknologi

– Vi i Samferdselsdepartementet har lenge sagt at vi skal ta bedre vare på det vi har, utbedre der vi kan og bygge nytt når vi må. Denne dreiningen mot drift

og vedlikehold vil bli enda viktigere framover, og der kommer smart bruk av ny teknologi inn. Jeg vil særlig trekke fram prosjektene Elverhøybrua i Sunndal kommune, og Hangarbrua i Trondheim, som begge er med på å utvikle brobygging både her hjemme og internasjonalt, fortsatte ministeren.

– Elverhøybrua er bygget med en moderne sveiseteknologi som er utviklet i Norge, og som kun er brukt et par ganger tidligere her i landet. Denne robotsveiseteknologien gjør ikke bare stålruer billigere, men den kutter også CO₂-utslipp i produksjonen.

– På Hangarbrua i Trondheim bygges brodekkets overbygning av aluminium. Det gir store fordeler med tanke på klimavennlighet og lengre levetid. I tillegg er det mulig å montere hele broa i ett med denne løsningen, som gir lengre oppetid og bedre trafikkflyt.

– Utslippene må ned

Gina Ytteborg, direktør for bærekraft i utbyggingsdivisjonen til Statens vegvesen, snakket om nettopp bærekraft i sitt innlegg.

– Det at vi snakker om og jobber med bærekraft, er noe som er kommet for å bli. Vi får stadig påminnelser om klimaendringene, og vi må få ned klimagassutslippene og forbruket vårt av naturen, innledet Ytteborg. Hun presiserte at det ikke bare er maskinene som gir utslipp.

– Vi bør benytte utslippsfrie maskiner, men vi må også bygge med så grønne materialer som mulig. I tillegg må vi jobbe med digitalisering og optimalisering, bruke så lite materialer som mulig og gjenbruke mer av de materialene vi bruker, sa hun.

Utbyggingsdirektør i Statens vegvesen, Kjell Inge Davik er bekymret for at kompetansen forsvinner dersom det drøyer for lenge å komme i gang med store veiprojekter.

LASERBUTIKKEN
Norsk nettbutikk med eget lager og serviceverksted

MASKINSTYRING.COM
Vognvegen 23, 2072 Dal Tlf. 48 24 55 55 post@laserbutikken.no

Handlingsplan for indirekte utslipp

– I mange av prosjektene våre ser vi at bare betongen utgjør omtrent 40-50 prosent av klimafotavtrykket. Tar vi med stål i tillegg, så er det klart at dette er noe vi virkelig må jobbe med fremover. Vi i Statens vegvesen holder nå på med en handlingsplan for de indirekte utslippene, altså det som i hovedsak kommer fra materialene, fortsatte hun.

– Vi ønsker å jobbe i dialog med bransjen, og være forutsigbare, slik at bransjen vet at vi for eksempel kommer til å stille strengere krav til lavkarbon i prosjektene våre. Vi vet at fra neste år vil det bli mulig å bestille betong eller sement med karbonfangst og lagring. Neste år, eller året etter, blir det også mulig å bestille fossilfritt stål fra Sverige, som heller ikke vil bli veldig mye dyrere. Det aller viktigste bærekraftiltaket

vi kan gjøre, er imidlertid å bygge konstruksjonene med god bestandighet, slik at de holder den tiden de er ment å vare, uten at det krever mye vedlikehold, sa Ytteborg.

Må bygges, før kompetansen forsvinner

Utbyggingsdirektør i Statens vegvesen, Kjell Inge Davik, presenterte en del planlagte broprosjekter rundt om i landet. Spesielt opptatt var han av aksene Bergen-Stavanger.

– Det er stort engasjement rundt samferdsel. Det betyr veldig mye for veldig mange, ikke minst næringsutviklingen i Norge. Strekningen Bergen-Stavanger er det største vekstområdet på Vestlandet, og den største fastlandseksporten kommer herfra. Det tar omtrent fem timer å kjøre mellom Bergen og Stavanger i dag. Med de nye planlagte forbindelsene, vil vi halvere reisetiden til litt over to timer. Det vil være en «game changer» for alt som skjer på Vestlandet, sa Davik, før han uttrykte sin bekymring.

– Stortinget vedtok å bygge Rogfast, fordi det er en del av kyststamveien mellom Stavanger og Bergen. Og nå må vi fortsette. Nye E39 mellom Stord og Os er et kjempeviktig prosjekt. Planene er klare og det er fullt mulig å gjennomføre. Hvis det ikke skjer innen en viss tid, så er jeg redd kompetansen forsvinner, og det er ingen tjent med, slo han fast.

«Det aller viktigste bærekraftiltaket vi kan gjøre, er at vi bygger konstruksjonene med god bestandighet, slik at de holder den tiden de er ment å vare, uten at det krever mye vedlikehold.»

Gina Ytteborg, direktør for bærekraft i Statens vegvesen Utbygging

Statens vegvesen holder på å utarbeide en handlingsplan for indirekte utslipp i veiprojekter, fortalte Gina Ytteborg, direktør for bærekraft i utbyggingsdivisjonen til etaten.

En overrasket og morsom prisvinner; Helge Brå fra Norconsult.

Årets brobygger

Nytt av året på brokonferansen var kåringen av «Årets brobygger».

– Denne prisen ble opprettet for å hedre de som har gjort en ekstra innsats innen brobygging. Vi håper at prisen vil være med og inspirere flere til å utmerke seg innen dette viktige faget, sa juryleder Bjørn Tangvald fra Statens vegvesen.

– Vi var spente på hvordan denne nye prisen ville bli mottatt, og det var kjekt å se hvor mange gode nominasjoner som kom inn, sa han, før han annonserte årets vinner; Helge Brå fra Norconsult.

Som en fremvisning av egen nekrolog

– Med over 30 års erfaring, er han en av Norges fremste eksperter innen betongkonstruksjoner. Han har vist en unik evne til å kombinere teoretisk innsikt med praktisk erfaring, noe som har resultert i estetisk og funksjonelt imponerende konstruksjoner. Han er kjent for sin evne til å formidle kompleks kunnskap på en forståelig måte, og han fungerer som en mentor for yngre ingeniører, sa jurylederen, før han overrakte diplom og en gavesjekk på 10 000 kroner til prisvinneren.

– Det er litt spesielt dette her. Da jeg satt her og etter hvert skjønnte hvem det gjaldt, så var det nesten som å være vitne til en fremvisning av sin egen nekrolog. Og det er jo få forunt, egentlig, sa en lettere overrasket prisvinner til en humrende forsamling. ●

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Petronas er factory fill på Mercedes.

Keddell & Bommen AS

Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

John Deere lanserte tidligere i år den nye 6M-serien med hele 17 modeller fra 6M 95 til 6M 250, med 120 – 281 hestekrefter med maks effekt. De første modellene i Norge kunne man se på Agroteknikk på Lillestrøm 14.-17. november. (Foto: Felleskjøpet)

Nyheter i kø hos Felleskjøpet på Agroteknikk

For første gang ble nye John Deere 6M vist frem i Norge. Felleskjøpet lanserte samtidig en helt ny nettbutikk for reservedeler til alle traktormerker.

Tekst: Njål Hagen – nh@mef.no

Agroteknikk 2024 ble arrangert på Lillestrøm 14.-17. november, og Felleskjøpet satte sitt tydelige preg på landbrukets største møteplass.

For første gang i Norge fikk publikum se de nye John Deere 6M-traktorene og skurtreskere i de nye S- og T-seriene. Samtidig lanserte bondesamvirket agrideler.no, en ny nettbutikk som skal gjøre det enklere for alle traktoreiere å finne og bestille deler raskt og effektivt.

Største stand noensinne

– Med hele 5200 kvm utstillingsplass stiller Felleskjøpet med vår største stand på Agroteknikk noensinne. Her vil besøkende få mulighet til å møte vårt komplette lag av produkt eksperter, fagfolk og salgskonsulenter. Innerst i hallen finner du vår kafé med enkel servering og en plass til å hente seg inn med en kopp kaffe. På standen kan du også bli kjent med både nye og kjente leverandører, samt utforske et bredt utvalg av nyheter og messetilbud på både traktor og annet redskap. Og et besøk i vår spesialbygde messebutikk er selvsagt verd en tur, uttalte eventsjef Trond Østby i Felleskjøpet Agri, i forkant av messa.

Felleskjøpets stand var i hall B i Nova Spektrum under Agroteknikk. (Foto: Felleskjøpet)

Premiere på John Deere 6M

Et av de store høydepunktene på messedagene var avdukingen av de nye John Deere 6M-modellene, som for første gang ble vist frem i Norge.

Med 17 tilgjengelige modeller, utstyrt med blant annet 50 km/t AutoPowr trinnløs transmisjon, skal 6M være spesielt tilpasset norske forhold – enten det er snørydding eller arbeid på trange gårdsveier.

Felleskjøpet viste to av disse modellene, og hadde også produktgjennomganger av John Deere-maskiner på faste tidspunkter under messen.

I tillegg kunne besøkende se treskere fra de splitter nye T- og S-seriene til John Deere. Treskeren fra T-serien har allerede vært testet av norske bønder i høst. Den første treskeren i S-serien hadde premiere under Agroteknikk.

Lansering av agrideler.no

Under Agroteknikk lanserte Felleskjøpet også den nye nettbutikken agrideler.no. Dette er nettstedet hvor kundene enkelt kan finne og bestille deler til sine maskiner. I første omgang vil agrideler ha alt av deler til alle typer traktorer, og på sikt skal dette bli et digitalt startsted for alt av deler til både traktorer og redskaper – uavhengig av merker. ●

AGROTEKNIKK

- Agroteknikk ble etablert av Traktor- og landbruksmaskinimportørenes forening i 1997.
- I dag er messen Norges største og viktigste møteplass for landbruket.
- I 2021 samlet messen nesten 37 000 besøkende, og opp mot 170 utstillere på nær 40 000 kvadratmeter.
- Messen arrangeres hvert tredje år.
- Årets Agroteknikk ble arrangert 14.-17. november i Nova Spektrum på Lillestrøm.

Garantert levering

En tilleggstjeneste ved registrering av gravemelding

Trenger du påvisning på en bestemt dag og tid, kan du nå bestille Garantert levering: Dag og tid mot et ekstra gebyr. Dette kan være spesielt nyttig i tilfeller der man er avhengig av veistenging, andre spesielle sikringstiltak eller øvrige forhold som krever at Geomatikk møter til et bestemt tidspunkt.

- ✓ Bestill påvisning til en bestemt dato og klokkeslett
- ✓ Optimaliser planlegging og fremdrift i gravearbeidet
- ✓ Garantert levering kan bestilles både innenfor og utenfor normal arbeidstid

Skann med din mobiltelefon og les mer!

Første salve på gigantisk Rogfast-kontrakt

Arbeidsfellesskapet Implenia/Stangeland er i gang med å bygge landets mest kompliserte tunnelprosjekt, 250 meter under den lille øya Kvitsøy utenfor Stavanger. Første salve ble utløst mandag 11. november.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no Foto: Øyvind Ellingsen/Statens vegvesen

Det var Kvitsøy-ordfører Kjell André Nordbø som fikk æren av å trykke på knappen som utløste den første salven i gigantprosjektet. Kvitsøykontrakten på Rogfast er, ifølge en melding fra Statens vegvesen, den største og mest kompliserte på den 27 kilometer lange undersjøiske veitunnelen. 8,8 kilometer av toløps-hovedtunnelen skal bygges fra Kvitsøy, som er Norges minste kommune målt i areal.

Det skal også bygges to store rundkjøringer med av- og påkjøringsramper til hovedløpene, samt at det skal sprenges ut to ventilasjonssjakter med ca. 9 meter i diameter, 250 meter ned til hovedløpene fra øya Krågøy. Rogfast bygges nå fra tre forskjellige steder: Fra Kvitsøy, Bokn og Randaberg.

Store dimensjoner

Det er store dimensjoner på Rogfast. På Kvitsøy-kontrakten skal det tas ut cirka 3,6 millioner m³ stein som skal kjøres 3,5 kilometer på ferdig asfaltert vei opp av tunnelen. Steinmassene skal så fylles i sjøen med lektene og fylling fra land til to fyllinger.

Den ene fyllingen skal brukes til kryss med rundkjøring ved tunnelåpningen, mens den største fyllingen blir nytt næringsareal. Dette vil øke arealet til kommunen med cirka 100 mål. Entreprenøren Stangeland Maskins lastebiler skal opp og ned cirka 100 000 ganger for å få ut tunnelmassen de neste fem årene.

Utfordrende kontrakt

– Det er godt å komme i gang. Jeg har jobbet med denne kontrakten i mange år allerede, og har sett frem til denne dagen når det nå blir full anleggsdrift. Dette er en utfordrende kontrakt med høy kompleksitet med bygging av undersjøiske tunneler med to-plans

Kvitsøy-ordfører Kjell André Nordbø blir gratulert av bergsprenger Christian Solheim fra Implenia/Stangeland etter at den første salven var skutt og landets mest kompliserte tunnelprosjekt er i gang.

kryss og dype sjakter, sier prosjektleder i Statens vegvesen, Sveinung Brude. Han har 20 medarbeidere med seg som fremover skal pendle fra ulike steder i Norge og Sverige ut til Kvitsøy.

250 arbeidere

Implenia/Stangeland vil på det meste ha 250 arbeidere i sving, som vil merkes for de 550 fastboende i kommunen. Det er satt opp fire store boligrigger med 176 hybler, det er også lagt til rette for enda en rigg til for 44 personer. I tillegg er det satt opp egen kantine og kontorrigger for 100 kontorer.

På Randaberg, utenfor Stavanger, har samme entreprenør drevet cirka 3000 meter av totalt 8000 meter mot Kvitsøy, og Skanska har nå passert 60 prosent av totalt 9000 meter fra nord på Bokn mot Kvitsøy. ●

Påvisning av private ledninger

I mange tilfeller vil arbeidet kunne komme i konflikt med private ledninger. Dette er typisk ledninger man ikke får opplysninger om ved å kontakte de kjente ledningseierne, og kan for eksempel være lokale kabel-TV-anlegg. Geomatikk AS kan påta seg å påvise slike ledninger på bestilling.

- ✓ Unngå konflikt med private ledninger
- ✓ Bestill påvisning av ledninger fra private ledningseiere

Skann med din mobiltelefon og les mer!

I samarbeid med Fredheim Maskin AS

Salg og utleie av Neuenhauser kvern og sikteverk

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no
www.ksr-maskin.no

- ◆ Targo 2500E ZERO grovkvern
- ◆ Energibesparende direkte drift
- ◆ God servicetilgang til alle maskindeler
- ◆ 100% Elektrisk, lavest mulig energibehov
- ◆ Til stubber, røtter, trevirke, restavfall m.m.

- ◆ SuperScreener stjernesikt (2F / 3F) ZERO
- ◆ For sortering av bark, flis, jord, kompost, matjord, avfall og klebrige / fuktige masse
- ◆ Høy kapasitet og meget brukervennlig
- ◆ Lavt innmatingshøyde og lett tilgang til stjernerdekket
- ◆ Elektrisk drift

CE Merking av masser på plass?

- ◆ Sikteprøver, Los Angeles, Micro Deval, Mølle test, Flisighetsindeks m.m.
- ◆ Vi er behjelpelig med CE merking av masser, innledende typeprøving og løpende kontroll samt kontroll på anlegg.
- ◆ Vi tilbyr også test utstyr

Avdelingsleder Svein Erik Bjerkrheim og anleggsleder Pål Strengen i Agaia viser stolt frem Limach E88.1 – en ombygd Volvomaskin utstyrt med utskiftbare batteripakker. Volvo Maskins distriktssjef Jonas Nelson til venstre. (Foto: Agaia)

Agaia først ute med el-graver med utskiftbare batterier

Agaia fortsetter satsningen på elektrisk maskinpark. Siste tilvekst er en elektrisk beltegraver i 8-tonnsklassen, som er den første i sitt slag i Norge.

Tekst: Redaksjonen – am@mef.no

Maskinen er opprinnelig en Volvo ECR88D, som er blitt ombygd av det nederlandske firmaet Limach. De spesialiserte seg på konvertering av Volvo gravemaskiner til elektrisk drift. Agaia er først ute i Norge med å ta i bruk maskinen på et gateopprustningsprosjekt for Bymiljøetaten på Ensjø i Oslo.

Innebygd heis

Beltegraveren er utstyrt med to avtagbare batteripakker på 90 kWh hver, som gir en total kapasitet på 180 kWh. Systemet inkluderer også en tredje batteripakke som gjør det mulig med kontinuerlig drift ved å lade ett batteri mens de andre er i bruk.

Maskinføreren kan enkelt bytte mellom batteriene ved hjelp av en innebygget heis, uten behov for ekstern hjelp eller ekstra utstyr. Prinsippet er det samme som en kroklofter på lastebil.

– Vi er svært begeistret over å være de første her til lands som tar i bruk denne maskinen. Her får vi en fleksibel og miljøvennlig graver som gir oss en unik mulighet til å redusere utslipp, samtidig som vi opprettholder høy driftssikkerhet og produktivitet, sier avdelingsleder Svein Erik Bjerkrheim i Agaia.

200 millioner

Fra 1. januar 2025 skal alle Oslo kommunes bygg- og anleggsplasser være utslippsfrie, i tråd med kommunens fastsatte klimamål.

Agaia, som har Oslo kommune som en av sine store oppdragsgivere, har som strategi å ligge i forkant av utviklingen når det gjelder ny teknologi.

– De siste fire årene har vi investert 200 millioner

kroner på elektriske maskiner og utstyr, i tråd med vår bærekraftstrategi. Vi må ta med noen barnesykdommer på kjøpet når vi har valgt å være først ute, men samtidig opparbeider vi en unik erfaring. Derfor er vi også avhengig av å ha gode leverandører med på laget, sier Bjerkrheim.

Skal investere mer

Jonas Nelson, Volvo Maskins distriktssjef i Buskerud, opplyser at de har fått inn flere bestillinger etter at maskinen ble vist frem første gang på Vei og Anlegg i april.

– Vi er glade for å for å være en del av Agaias satsing på elektriske løsninger. Ved å bruke teknologi som det Limach E88.1 representerer, viser man at det er mulig å kombinere effektive løsninger med miljøvennlig drift, sier han.

Ifølge Agaia har de planer om ytterligere investeringer, og selskapet har allerede bestilt en tilsvarende maskin som den som er kjøpt inn og satt i drift på Ensjø-prosjektet. ●

Maskinen er satt i drift på et gateopprustningsprosjekt for Bymiljøetaten på Ensjø. (Foto: Agaia)

Rammeavtale på innmåling

Forbedre kvaliteten, spar tid og penger!

Som entreprenør kan du inngå en rammeavtale på innmåling med Geomatikk. Det som skiller oss fra andre ledningsmålere er at vi har god kjennskap til de ulike netteiere, og vet ofte hvordan netteiere ønsker dataene sine innmålt. En rammeavtale med oss sikrer smidige og forutsigbare leveranser. Vi er tilgjengelig på kort varsel, og kan komme innom anlegget flere ganger på åpen grøft og følge fremdriften i prosjektet ditt. Du bestiller enkelt via Ledningsportalen.no – enten som en del av en gravemelding eller som en egen henvendelse.

- ✓ Innmåling av nytt ledningsnett på åpen eller lukket grøft
- ✓ Blåsing og innmåling av søkestråd
- ✓ Innlegging av innmålt ledningsnett direkte i netteiers NIS

Skann med din mobiltelefon og les mer!

Årets lærebedrift 2024 – Kandidat 6

Lærlinger med egen borerigg – og firmabil

Petter A Olsen AS har hatt lærlinger hvert eneste år siden firmaet ble grunnlagt. En stor andel av dem har en annen bakgrunn enn det tradisjonelle skoleløpet, og mange får meget godt bestått på fagprøven. Lærlingene får raskt ansvar for egen borerigg – og egen firmabil. Nå er bedriften nominert til Årets lærebedrift 2024.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Neste år er det 20 år siden Petter André Olsen fra Hvaler i Østfold kjøpte inn en borerigg og grunnla firmaet Petter A Olsen AS. Siden den gang har selskapet, som har spesialisert seg på boring og sprengning, vokst jevnt og trutt, og har i dag 20 ansatte. En helt essensiell del av veksten har vært satsingen på lærlinger. Bedriften tok inn sin første lærling allerede året etter oppstart, og har siden hatt én eller to lærlinger hvert eneste år.

– Jeg har alltid vært opptatt av viktigheten av fagbrev, sier daglig leder Petter André Olsen da vi møter ham og prosjektleder Johan Haviken ved bedriftens hovedkontor på Hvaler.

– Hvis en ansatt slutter hos oss, så er det jo bra å ha noe annet å vise til enn bare en attest. Fagbrev er et bevis på at man har en utdanning. Dokumentert

opplæring er alfa og omega. Det handler om mest-ringsfølelse i den jobben man skal gjøre, og det er viktig, sier gründeren, som også har sittet i prøvenemnda for fjell- og bergverksfaget over ti år.

Nesten alle har fagbrev

– Har du først fått fagbrevet, er det også et hav av muligheter senere. Man kan for eksempel ta et ingeniørstudium, man kan få jobb hos et konsulentfirma eller en sprengstoffleverandør. Men det er viktig å ha vært ute og jobba og sett hva det dreier seg om først, fortsetter Olsen.

– Jeg hadde en nabo en gang som var kaptein på skip. Han fortalte at flere av de som begynte å jobbe på skipene, som kun hadde gått på skole og ikke hadde erfaring med seiling, takla det dårlig og kom gråtende

Lærlingene Jonas G. Waldenstrøm og Maja Elise Olsen har raskt fått mye ansvar hos Petter A Olsen AS, og stortrives med det.

inn på kontoret hans. De hadde jo ikke erfaring. De som derimot begynte som dekksgutter og jobba seg oppover, ble de beste – uten unntak. Man får jo ikke erfaring av bare å gå på skole; det får du av å utøve faget i praksis, slår han fast.

– Nesten halvparten av alle som har tatt fagbrev hos oss, hadde ikke gått det vanlige skoleløpet før de kom hit, forteller Olsen og peker på en rekke plaketter på veggen inne på kontoret – én for hver lærling som har tatt fagbrev i bedriften.

– Bortimot alle våre ansatte har fagbrev, eller er i ferd med å ta det. Selv har jeg faktisk «feil fagbrev», for jeg tok anleggsmaskinførerfagbrevet i 1993, smiler han.

De fleste har vært på utplassering

– *Hvorfor tar dere inn lærlinger?*

– Vi må jo ta vår del av jobben for å rekruttere til bransjen. Vi kan ikke drive og «stjele» ansatte fra andre bedrifter, sier Olsen.

– Hvis vi henter noen fra andre steder, så har kanskje vedkommende med seg kunnskaper som kan være bra, men også uvaner som kan være vanskelig å legge fra seg. De som kommer hit som lærlinger får vi formet mer eller mindre som vi selv ønsker helt fra begynnelsen, fortsetter han.

– Med de rette lærlingene får vi ordentlig gode arbeidere og mennesker. Kanskje blir de litt mer lojale også, når vi tar dem inn allerede som lærlinger. Det er ikke alltid så enkelt med 17-18-åringene, og noen er mindre modne enn andre. Fordelen er at vi har hatt de aller fleste her på utplassering før de kommer hit som lærlinger. Dermed har de fått se hva det går ut på, og vi har fått se hvordan de fungerer. Jonas Waldenstrøm, for eksempel, som er lærling her nå, har vært helt eksemplarisk. Han var her på utplassering og har aldri forsovet seg, og alltid vært lærevillig og interessert i faget, forteller bedriftslederen. Datteren hans, Maja Elise Olsen, er selskapets andre lærling for tiden.

Ulik bakgrunn

– *Hva er de viktigste egenskapene dere ser etter når dere tar inn lærlinger?*

– Vi ser på fravær fra skolen, selvfølgelig. Og interesse og engasjement. Så hvis de har lyst til å jobbe her og brenner for faget, og de ikke har udokumentert fravær, så er det et veldig godt utgangspunkt. I tillegg

Daglig leder Petter André Olsen (t.v.) og prosjektleder Johan Haviken.

må de naturligvis klare å stå opp om morgenen, sier Petter Olsen.

– Som sagt har de aller fleste lærlingene vært her på utplassering før vi tar dem inn som lærlinger. Jonas, som vi kjenner godt fra utplassering over to år, sendte inn søknad om læreplass tidlig. Senere kom det også andre søknader, fra kandidater vi ikke visste noe om. Da ble det jo en lett jobb å sile ut. Med Jonas så visste vi jo allerede hva vi gikk til.

– Vi har også tatt inn lærlinger uten noe som helst bakgrunn fra bransjen, forteller prosjektleder og bergsprengningsleder Johan Haviken.

– Blant annet hadde vi en lærling som spilte fotball for A-laget til Sarpsborg 08. Han hadde 3,5-års læretid her og endte opp med å få meget godt bestått på fagprøven. Han er fremdeles ansatt her.

– Ja, vi tar inn kandidater med ulik bakgrunn, og gjerne uten den vanlige skolebakgrunnen, sier Petter Olsen.

«Nesten halvparten av alle som har tatt fagbrev hos oss, hadde ikke gått det vanlige skoleløpet før de kom hit.»

Petter André Olsen, daglig leder hos Petter A Olsen AS

PETTER A OLSEN AS

Nominert av: MEF region Øst
Hjemsted: Vesterøy, Hvaler, Østfold
Omsetning 2023: Ca. 35 millioner kroner
Antall ansatte: Ca. 20
Antall lærlinger: 2 (10 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag: 2 i fjell og bergverksfaget
Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 3

Sted: Hvaler

Neste år er det 20 år siden Petter André Olsen fra Hvaler i Østfold kjøpte inn en borerigg og grunnla firmaet Petter A Olsen AS. Allerede året etter tok bedriften inn sin første lærling.

– Og så må det vel være lov til å si at vi gjerne tar inn kandidater fra bygda. Det har rett og slett med den praktiske tilnærmingen å gjøre. Man får som oftest ikke like praktiske anlagte lærlinger fra midt i byen. Men det er selvfølgelig unntak, sier Johan Haviken.

Lov å drite seg ut

– *Hvordan følges lærlingene opp i bedriften?*

– De første par ukene er de gjerne her på verkstedet, hvor vi går gjennom sikkerhet og vedlikehold på maskinene. Vi lærer dem opp helt fra bunnen av, steg for steg, forteller Olsen.

– Deretter er det ut på anlegg, hvor de får ansvaret for sin egen borerigg. Lærlingene ruller da mellom de ulike skytebasene, som enten har fagbrev selv eller mange års erfaring. Alle har jo noe å lære bort. Litt av poenget med denne rulleringen er at lærlingene da får litt forskjellig input, og til slutt vil de ha en helhetlig og grundig oversikt og kjennskap til faget. Hver lærling får dessuten en egen mentor eller faglig leder, og vi har i tillegg den jevnlige oppfølgingen hver sjettemåned, som opplæringskontoret OKAB kaller inn til, forklarer han.

– Hos oss blir lærlingene med på det meste med én gang. De får en egen borerigg, og vi snakker da om utstyr til tre-fire millioner kroner, så det gjelder å være våken. Når det er sagt, så er det lov å drite seg ut her. Det er en del av greia! Hvis de ikke gjør feil, så er det fordi de ikke gjør nok. Det er nemlig bare én måte å lære seg å bore på, og det er å kjøre borerigg. Det ryker alltid noen borestrenger, og det koster noen hundre tusen å bygge opp en lærling. Men så får vi også dyktige fagarbeidere ut i den andre enden.

Tilrettelegger ved behov

– Vi er også opptatt av hvordan lærlingene har det, og ikke bare på jobb. Jeg pleier å spørre dem om de har det bra hjemme, for vi merker jo gjerne om det er noe som buttrer på jobben. Hvis det er noe som ikke fungerer hjemme, så fungerer det som oftest ikke optimalt på jobben heller, sier Johan Haviken.

– Dersom det er noen utfordringer på hjemmebane, prøver vi å tilrettelegge så godt det lar seg gjøre. Vi har for øvrig en filosofi om at det er bra å være på jobb. Det er godt for helsa å være i arbeid. Ikke minst for den mentale helsa. Så vi forsøker å tilrettelegge så de for eksempel kan få en kortere arbeidsuke, eller gjøre andre oppgaver, fortsetter han.

– Lærlingene er forresten med på alt her i bedriften, på lik linje med alle andre ansatte, enten det er julebord, avslutninger eller turer. Det skulle jo også

– Vi har for eksempel tatt inn flere med store lese- og skrivevansker. Én måtte skrive navnet sitt med store bokstaver. Men det er helt greit. Alle får uansett hver sin iPad som de leverer inn dokumentasjon på, og som de bruker til å melde fra om avvik eller uønskede hendelser. Noen skriver bedre enn andre, men det er vi ikke så opptatt av. Dette er jo først og fremst et praktisk fag, sier han.

Alle får firmabil

– Vi skulle gjerne tatt inn flere med ulike større utfordringer også, som for eksempel psykiske plager eller rusproblemer, for vi ønsker å gi så mange som mulig sjansen. Men i og med at vi håndterer sprengstoff, kreves det et plettfritt rulleblad og at man er oppegående og stabil, fortsetter Olsen, som også forteller at alle lærlinger får hver sin firmabil.

– Ja, så sant de har lappen får de firmabil hos oss. Det er selvfølgelig et gode for dem, men de blir også mer anvendelige for oss på den måten. De kan da for eksempel hente og frakte utstyr og diverse ting ut til jobber. Vi har ikke hjerte til å forlange at de skal bruke privatbilene sine til det. Vi skjømmer dem kanskje litt bort, men jeg er overbevist om at vi får det igjen i den andre enden, sier han.

«Vi er også opptatt av hvordan lærlingene har det, og ikke bare på jobb. Jeg pleier å spørre dem om de har det bra hjemme, for vi merker jo gjerne om det er noe som buttrer på jobben. Hvis det er noe som ikke fungerer hjemme, så fungerer det som oftest ikke optimalt på jobben heller.»

Johan Haviken, prosjektleder hos Petter A Olsen AS

– Det ryker alltid noen borestrenger, og det koster noen hundre tusen å bygge opp en lærling. Men så får vi også dyktige fagarbeidere ut i den andre enden, sier Petter André Olsen. Her er det lærling Jonas G. Waldenstrøm som har kontroll på boreriggen.

bare mangle. I sommer hadde Petter 50-årslag, og da inviterte han alle ansatte og lærlinger, med partnere. Han er raus og tar seg av sine ansatte; han er ikke så hard som han kan virke som, smiler prosjektlederen.

Bryr seg om sine ansatte

Opplæringskonsulent Geir-Inge Mosling har fulgt opp lærlingene hos Petter A Olsen helt siden han begynte i Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) i 2016. Lovordene sitter løst når han beskriver bedriftens arbeid med lærlinger.

– Hos Petter A Olsen AS er de svært dyktige til å utdanne nye fagarbeidere. Lærlingene får mye tillit og ansvar, og de får raskt prøve seg på mange ulike arbeidsoppgaver. De får god opplæring fra første stund, og det er veldig gøy å følge med på utviklingen deres. De siste fire årene tror jeg tre av fem har fått meget godt bestått på fagprøven, og det sier jo sitt, sier Mosling.

– Bedriften har én eller to lærlinger inne hvert eneste år, og de får lov til å feile. Lærlingene blir fulgt tett opp, og de får hjelp og bistand hvis de har særskilte behov. For eksempel var det en kandidat som hadde noen problemer hjemme, og da var bedriften villig til å ordne en leilighet til ham i Fredrikstad. De bryr seg rett og slett om sine ansatte. Lærlingene blir invitert med på alt som foregår i firmaet, og de blir tilbudt relevante kurs via MEF-skolen. Det er jo også litt stas at de får egen firmabil, og det tror jeg de setter pris på, avslutter han. ●

Lærlingene får god opplæring i bedriften fra første stund, og det er veldig gøy å følge med på utviklingen deres, sier OKAB-konsulent Geir-Inge Mosling.

Ved å kåre Årets lærebedrift ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av Årets lærebedrift 2024 finner sted i januar på Arctic Entrepreneur 2025.

Vi leverer

- Drivstoff
- HVO og andre biodrivstoff
- Smøremidler
- AdBlue

En pålitelig samarbeids-partner

Vi i Esso Energi er opptatt av å være en pålitelig partner til maskinentreprenører over hele Norge.

Med oss på laget får dere en leverandør som setter kundeservice høyt, leverer riktig produkt til avtalt tid, på rett plass og til konkurransedyktige betingelser.

essoenergi.no
Tlf: 22 66 38 50

Tiltrotator teknologi PÅ SITT BESTE!

Nye XTR20

Steelwrist's tredje generasjon tiltrotatorer tar effektiviteten for grave-maskinen til neste nivå. Best i klassen tilt geometri, **LockSense** - en ny patentert sikkerhetsløsning for redskaps sikring og **OptiLube** - et integrert smøresystem, er bare noe av den tekniske utviklingen på den tredje generasjonen høy produktive Steelwrist tiltrotatorer.

- ✓ Enkel installasjon med veilednings appen InstallMate
- ✓ Tredoble forseglede smørefrie lager
- ✓ Modulært design for oppgradering til SQ/Open-S
- ✓ For gravere mellom 15 og 22 tonn

Steelwrist AS har hovedkontor, verksted og lager på Skjetten utenfor Oslo, for raske leveringer og support til hele landet.

 STEELWRIST
EARTHMOVING EFFICIENCY

steelwrist.com

 Member of Open-S Alliance

Vi sender samme dag!

33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

ESAM Møre AS bygger massegjenvinningsanlegg for rene masser i Alvika, litt utenfor Ålesund sentrum. Maskiner fra ACO Anlegg AS, Blindheim Maskin & Transport AS og Svinø Entreprenør AS er her i full gang med å bygge ferdig veien inn til anlegget.

Massemottak i Ålesund endelig på plass

Proessen med å etablere et massemtak for rene masser i Ålesund har pågått i snart to generasjoner. Etter mange omkammer nærmer det seg ferdigstilling av massegjenvinningsanlegg i Alvika.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

I mange tiår har det vært behov for et massemtak for rene masser i Ålesund, men mange særinteresser har ført til stadige endringer og utsettelse av foreslåtte løsninger. Dette har ført til at rene masser som graves opp i Ålesund-regionen, har blitt transportert over lange avstander for videre bearbeidelse. Om kun kort tid vil et nyetablert massegjenvinningsanlegg i Alvika, om lag 15 kilometer nordøst for Ålesund sentrum, kunne ta imot store mengder rene masser og gi betydelig gevinst i form av reduserte kostnader og utslipp forbundet med massetransport i regionen.

Massemottaket skal driftes av ESAM Møre AS, som etter mange års drift har hatt flere inne på eiersiden. I dag eies selskapet av ACO Anlegg AS, Blindheim Maskin & Transport AS, Svinø Entreprenør AS og

Veidekke AS. Sistnevnte kjøpte 46 prosent av selskapet tidligere i høst.

Startet som 17-åring

Vi møter Jan Aage Blindheim, daglig leder i Blindheim Maskin & Transport AS, ved selskapets hovedkontor på Blindheim, litt sør-øst for Ålesund sentrum. Han tar oss med på en tur over til nordsiden, til Alvika, for å se nærmere på etableringen av massemtaket. Under turen forteller Blindheim at kampen om å få etablert et massemtak i Ålesund-regionen begynte lenge før han selv startet i bransjen. Det var forrige generasjon som etablerte ESAM, og forkortelsen kommer av ordet entreprenørsamarbeid. Det har vært mange selskaper med på eiersiden opp gjennom

årene. Noen har trukket seg ut og andre er blitt avviklet av forskjellige årsaker.

– Jeg etablerte firmaet mens jeg fortsatt var lærling som 17-åring i 1997. Første maskinen var en Åkerman H14 som jeg brukte til å grave ut tomter på kveldstid og i helgene, sier Blindheim. Firmaet har vokst jevnt og trutt opp gjennom årene, og antall ansatte teller nå 32 personer og omsetningen er på om lag 90 millioner kroner.

Under turen kommenterer vi at i løpet av det døgnet vi har vært i Ålesund, har vi lagt merke til at det foregår veldig mye anleggsvirksomhet i og rundt byen.

– Det er stort etterslep på vedlikehold av VA-infrastrukturen i området, og kommunen har bevilget penger til oppgradering av rør og ledninger. I tillegg bygges det både nytt vannrenseanlegg og kloakkrenseanlegg. Så ja, det er mye anleggsvirksomhet i området og vi er inne på flere VA-prosjekter, sier Blindheim. Noe som også føyer seg inn i rekken av bevis for at det er behov for å få på plass et massemtak.

30 års leiekontrakt

På veien passerer vi Bingsa industriområde, hvor det blant annet er et stort steinbrudd som driftes av Veidekke. På samme industriområde har både Veidekke og NCC hvert sitt anlegg for asfaltpro-

duksjon, og det foregår også betongproduksjon på samme sted.

Bare noen få hundre meter forbi Bingsa kommer vi til Alvika, hvor massemtaket er under opparbeidelse. Her er det stor aktivitet med blant annet å bygge ny vei fra Alvikeveien og inn til mottaket. Blindheim forteller at de straks er ferdige med grunnarbeidene på veien, og at det skal legges asfalt om kun få dager. De skal også utføre breddeutvidelse av Alvikeveien de få meterne fra Bingsa industriområde og opp til avkjøringen til massemtaket. Dette for å skape en trygg og god vei for fotgjengere, syklistene og kjøretøy. Mottaksområdet er på totalt 60 170 m² og største fyllingshøyde på nåværende prosjektering er 33 meter. ESAM Møre har inngått 30-års leiekontrakt med grunneier.

– I starten, for veldig mange år siden, var det et rent massemtak i Alvika vi planla for. Men med tiden har det gått over til at det er massegjenvinningsanlegg som er hovedfokus. Vi skal sortere og gjenvinne mest mulig, slik at minst mulig går til sluttdeponering. Da øker også levetiden på anlegget og mottakskapiteten betraktelig, forklarer Blindheim, da vi går rundt på den grovplanerte plassen som snart skal stå klar for å ta imot masser fra regionen.

– Vi er i full gang med opparbeidelse av voll rundt

Sted: Ålesund

Veien inn til massemtottaket er 530 meter lang og vil få belysning. I bakgrunnen sees Bingsa industriområde hvor blant annet Veidekke har steinbrudd, og hvor det er to asfaltfabrikker, betongfabrikk og miljøstasjon. (Dronefoto: Blindheim Maskin & Transport)

Teamet som står bak etableringen av massemtottaket i Ålesund. Fra venstre: Tarjei Rødset, daglig leder ACO Anlegg, Ole Andreas Søvik, arkitekt i M. Pais Arkitektur AS, Steinar Lausund, styreleder i Mostein, Odd Ivar Svinø, daglig leder Svinø Entreprenør, Daniel Lausund, daglig leder i Mostein, Øyvind J. Dybvik, driftssjef i Blindheim Maskin & Transport, Jan Aage Blindheim, daglig leder i Blindheim Maskin & Transport, Lars Merakerås, distriktsleder i Veidekke Industri, og Thomas Svankil, økonomisjef i Veidekke Industri.

hele nedsiden av området, og akkurat nå legges høyspentledningene om for at vi skal få ferdig vollen. I tillegg skal det anlegges et sedimenteringsbasseng og kummer hvor det skal tas vannprøver, sier han.

Kun rene masser

Vi blir fortalt at det har vært mye negativitet i forbindelse å bygge ut massemtottaket. Det er mange som ikke ville ha det i nærheten av seg.

– Vi har møtt en del motstand og enkelte har argumentert med at det blir mye ekstra trafikk. Det er allerede mye transport i området, og veldig mye er tomkjøring inn til Bingsa industriområde. Når massemtottaket er oppe og går kan man ha lass begge veier. Enten masser fra oss eller fra steinbruddet til

Veidekke. Det er gunstig både for miljøet og lommeboka, sier Blindheim.

– Her skal det kun tas imot og sorteres rene masser. Tanken er at alle entreprenører i Ålesund kan levere masser her og ta med nye masser ut. De kan også få sortert deres egne masser om de for eksempel jobber på en liten tomt inne i byen. Da kan de kjøre massene hit, få dem sortert i forskjellige fraksjoner, og så kjøre disse tilbake til samme sted, forklarer han.

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Lavt marktrykk. Mere trekraft. Stor mobilitet.

912GS

**SNAKK MED
DUMPER-
SPESIALISTEN!**

HYDREMA.NO

Skann for mer info.

HYDREMA NORGE AS
www.hydrema.no

A JOHN DEERE COMPANY

Bærekraft i praksis

www.wirtgen-group.com

CLOSE TO OUR CUSTOMERS

Hva skjer med det gamle veidekket? Vi ser det som en verdifull ressurs som kan gjenbrukes, dette gir både økonomisk og bærekraftig gevinst. Dra nytte av innovative løsninger fra Wirtgen Norway.

WIRTGEN / VÖGELE / HAMM / KLEEMANN / BENNINGHOVEN

Massemottaket etableres i Alvika, om lag 15 kilometer nord-øst for Ålesund sentrum. Her skal det tas imot og gjenvinnes store mengder rene masser, noe som vil gi betydelig gevinst i form av reduserte kostnader og utslipp forbundet med massetransport i regionen.

ESAM MØRE AS

Siden 1990-tallet har ESAM Møre AS vært en viktig aktør i Ålesund-regionen, og har arbeidet aktivt for tilrettelegging for massemottak og massegjenvinning. Selskapet har hatt en sentral rolle i å utvikle og fremme bærekraftige løsninger for håndtering og resirkulering av masser i regionen.

Våren 2023 inngikk ESAM en avtale med Alvika Næringspark AS (Mosteingruppen) om drift av et massegjenvinningsanlegg, Alvika Miljøpark, i Alvika/Bingsa. Bygging av infrastruktur og etablering av anlegget er nå i full gang. Anlegget har en strategisk beliggenhet for massemottak, massegjenvinning og massegjenvinning, og er et viktig bidrag til å fremme bærekraftig arealutnyttelse og resirkulering i regionen.

Eierne av ESAM, ACO Anlegg AS, Blindheim Maskin & Transport AS, Svinø Entreprenør AS, har hele tiden søkt å finne løsninger for å forbedre selskapets bærekraftsprofil og inngikk 15. oktober en avtale med Veidekke Industri AS (Veidekke). Avtalen med Veidekke medfører at nåværende eiere selger seg noe ned og at Veidekke blir største eier med 46 prosent av aksjene i ESAM. De resterende 54 prosent forblir eid av de opprinnelige eierne.

Inne på området blir det flere områder for mellom-lagring av forskjellige masser.

– Skulle vi for eksempel få inn mye myr, så setter vi av et eget område til lagring av denne. Kanskje myr blir mangelvare om noen år, og noen begynner å etterspørre dette, så kan vi enkelt hente ut myra fra området. Det som kan bli en ressurs i fremtiden skal enkelt kunne hentes ut igjen, sier han.

Rask avgjørelse

Tilbake på kontorene til Blindheim Maskin & Transport møter vi de andre som er med på massemottak-prosjektet. Her er Thomas Svankil, økonomisjef i Veidekke Industri, Lars Merakerås, distriktsleder i Veidekke Industri, Tarjei Rødset, daglig leder i ACO Anlegg, Odd Ivar Svinø, daglig leder i Svinø Entreprenør, Steinar Lausund, styreleder i Mostein, og Daniel Lausund, daglig leder i Mostein. Mostein er et eidselskap som er engasjert i utviklingen av det nye massemottaket, og er eier av Alvika Næringspark AS. I tillegg er også arkitekt Ole Andreas Søvik til stede.

Lars Merakerås i Veidekke forteller at selskapet hadde sett etter egnede områder for ombruk av masser i regionen, og når forespørselen om å kjøpe seg inn i ESAM Møre kom så gikk det kort tid til avgjørelsen ble tatt.

– Vi har et 20-talls anlegg rundt om i landet som driver med mottak av overskuddsmasser i en eller annen form. Vi har sett etter et anlegg hvor vi kan ta imot rene masser, men hadde ikke tatt noen avgjørelse om hvor dette skulle ligge. Så fikk jeg en invitasjon om å ta en tur til Ålesund for å prate med de som sitter rundt bordet her. Det var i februar, og etter en kort prosess i Veidekke-systemet kjøpte vi oss inn i prosjektet nå i høst, sier Merakerås.

Veidekke har steinbrudd og pukkverk på Bingsa industriområde som ligger kun et steinkast unna det nye massemottaket i Alvika. Nå kan snart lastebilene ta med masse som skal gjenvinnes til Alvika og laste med seg pukk og grus på returen.

Millioner til Hubro-tiltak

Merakerås og de andre er samlet for å prate om videre fremdrift på prosjektet. Men før vi forlater dem får vi høre om forskjellige utfordringer underveis. Det er mange ting å ta hensyn til, og det har vært mange omkamper selv om massemottaket har vært vedtatt i kommuneplanen.

– Når vi har trodd at vi har vært i mål, så har det stadig dukket opp nye ting. Som for eksempel lyd over fjorden til Ellingsøy, spørsmål rundt sikring av masser, avrenning til sjøen og hvordan havbunnen eventuelt vil bli påvirket, og mye, mye mer. Til sammen har det vært et sted mellom 30 og 40 punkter som vi har måttet svare ut, sier Blindheim.

– Du må ikke glemme hubroen, skyter Steinar Lausund inn.

– Noen hadde observert en hubro i området, og da måtte det igangsettes hubro-tiltak. Vi har måttet sikre alle høyspentmastene fra Digernes til Alvika, en strekning på ca. 15 kilometer, med spesielle plastkopper for at hubroen ikke skal få støt om den setter seg på mastene. Dette har kostet oss ca. tre millioner kroner ekstra, sier han. De kunne ha søkt om tilskudd til tiltaket, men det kan kun gjøres innenfor en viss tid på året, og hvis de skulle gjøre dette måtte de utsette prosjektet med ett år. Det gjorde de ikke, og om kort tid kan rene masser leveres og gjenvinnes i eget etterlengtet massegjenvinningsanlegg. ●

Jan Aage Blindheim etablerte Blindheim Maskin & Transport som 17-åring mens han fortsatt var læring hos en lokal entreprenør. 27 år senere har selskapet 32 ansatte og omsetter for om lag 90 millioner kroner.

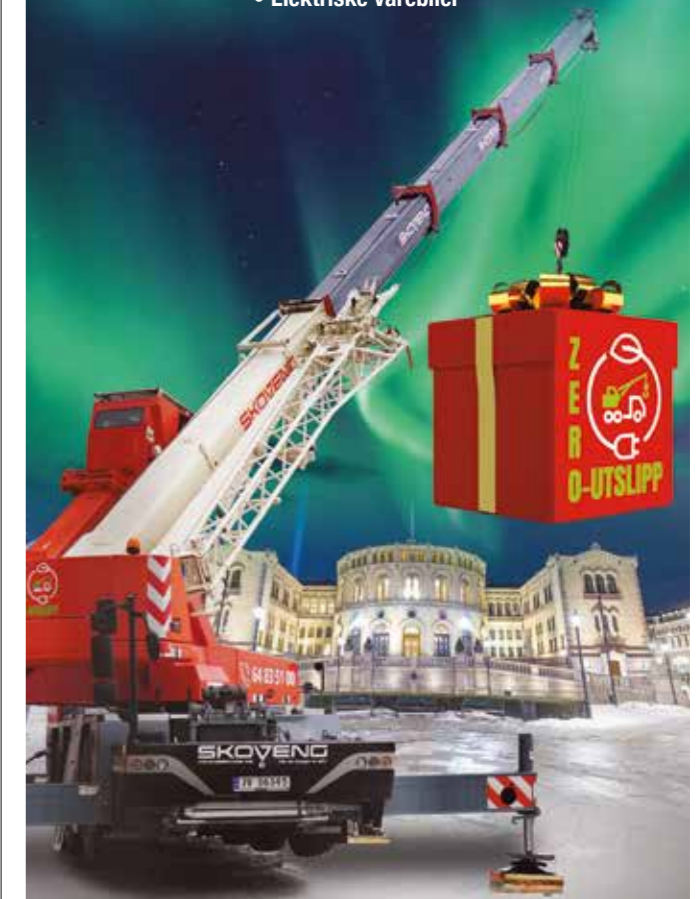
Årets julegave til storbyene

01.01.2025

Da trer storbyerklæringen i kraft

Vi har utslippsfrie mobilkraner

- Elektriske mobilkraner
- Elektriske mobile selvreisende tårnkraner
- Elektriske gaffeltrucker 3 – 10 tonn
- Elektrisk pick-up 3,5 tonn nyttelast
- Elektriske varebiler

64 83 51 00

SKOVENG

post@skoveng.no skoveng.no

100-åringen som var med på å etablere MEF

John Galten AS er et entreprenørfirma med røtter tilbake til 1924. Det som startet med transportvirksomhet utviklet seg til å bli en av de større maskinentreprenørene i Hedmark etter krigen. Selskapet har i dag over 50 ansatte og et nedslagsfelt som strekker seg over store deler av Innlandet.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Idet vi svinger inn på parkeringsplassen foran lokalene til John Galten AS på Hovdmoen industriområde på Rena i Innlandet, skjønner vi fort at her er et selskap som vet å ta vare på historien. På parkeringsplassen

står en nyoppusset Allis-Chalmers HD9 bulldoser fra 1952, og det første som møter oss da vi kommer inn i bygget er et bilde av grunnleggeren John Galten, gründer, skogeier og elgjeger.

– Vi feiret 100-årsjubileet med to dagers markering i slutten av juni. På fredagen inviterte vi leverandører, og på fredagskvelden var det musikk og show for ansatte og leverandører. Lørdagen var det åpen dag, og totalt var det ca. 800 personer inntil de to dagene, sier Frank Myhre, daglig leder i og eier av John Galten AS.

– Det har vært mange opp- og nedturen gjennom de 100 årene, men vi har alltid klart å gjøre opp for oss. Riktignok lå vi nede under krigen, men siden den gang har vi vært i full drift, sier Myhre. I dag har selskapet 50 ansatte og maskinparken teller rundt 60 store og små maskiner, pluss åtte-ti lastebiler.

Historien

Det var storebroren til John Galten, Trygve, som la grunnlaget for bedriften. Han kjøpte en lastebil i 1924, men døde samme året og John overtok både lastebi-

Frank Myhre er daglig leder og er selskapets tredje eier siden etableringen av selskapet i 1924. Han er som sine forgjengere oppvokst i Osen, en bygd i Åmot kommune.

På parkeringsplassen utenfor anlegget til John Galten AS står en nyoppusset Allis-Chalmers HD9 bulldoser fra 1952. Den ble kjøpt ny av selskapet og ble brukt til bygging av skogsveier i sommerhalvåret og på vinteren ble den brukt til tømmertransport

len og det registrerte foretaket, bare 17 år gammel. I starten var det transport av varer fra jernbanestasjonen på Rena til butikkene i distriktet.

Ganske snart ble det oppdrag i tilknytning til anleggsbransjen, og det første store oppdraget var all transport i forbindelse med byggingen av reguleringsdammen ved utløpet av Osensjøen i Åmot kommune på 1930-tallet. Dette var en underentreprise for Ingeniør F. Selmer AS. I løpet av annen verdenskrig ble lastebilparken inndratt og bedriften lå i dvale til krigen tok slutt i 1945.

Første bulldoser

Som en kompensasjon for den inndratt lastebilparken fikk bedriften i 1946 to lastebiler av den norske stat. En Dodge og en GMC som begge hadde gjort tjeneste under krigen, og som Dodgen hadde synlige bevis på. Det var to kulehull i venstre framskjerm. GMC'en var i bedriftens tjeneste til sist på femtallet, og utgjorde sammen med en ny to-akslet maskinhenger fra Øveraasen Mek. Verksted på Gjøvik, bedriftens første maskintransport.

Gjenoppbyggingen av landet etter krigen krevde betydelige bygge- og anleggsressurser, og John Galten så store muligheter i å satse på anleggsbransjen.

I 1948 kjøpte han sin første bulldoser, en Allis Chalmers HD7 av Sigurd Hesselberg AS. Bedriften har hatt et kontinuerlig og godt kundeforhold til Hesselberg gjennom alle år gjennom kjøp av Allis-Chalmers bulldosere, Michigan hjullastere og forskjellige Komatsu-maskiner siden 1980-tallet.

Bulldosereierens Landsforening

I de første etterkrigsårene ble det etablert mange maskinentreprenørbedrifter i Norge. Selv om disse gründerne ofte var individualister, så de snart behovet for å kunne gjøre en felles front mot myndighetene. Spesielt med henhold til kjøpetillatelse og prismyndighetene. Som en følge av dette ble Bulldosereierens Landsforening stiftet på et møte på Grand Hotell i Oslo i 1948. Det var sju maskineiere som stiftet denne organisasjonen, og John Galten var en av dem. Etter hvert skiftet organisasjonen navn til Maskinentreprenørenes Forbund. Bedriften har vært medlem av denne organisasjonen siden starten i 1948, og er ett av kun to firmaer i Norge som har vært medlem fra starten og fortsatt er det. At bedriften har sett

(Foto: John Galten AS)

(Foto: John Galten AS, hentet fra boken «Historien om John Galten AS 1924-2024»)

(Foto: John Galten AS)

viktigheten av en slik bransjeorganisasjon har resultert i at personer fra ledelsen har hatt verv både i lokalavdelingene, i hovedstyret og i styrene for datterselskaper i MEF.

Bygging av skogsveier

Selv om bedriften etter hvert utvidet sitt geografiske arbeidsområde, som i dag er store deler av Østlandet,

så har John Galten AS alltid prioritert å være et lokalt entreprenørfirma i Hedmark, med Sør-Østerdalsregionen som sitt primærrområde.

På 1950-tallet, da bulldosere utgjorde størstedelen av maskinparken, var bygging av skogsveier en viktig næring for bedriften. Både for private og offentlige skogeiere. Men, det kan imidlertid nevnes at allerede på 50-tallet var bedriften engasjert i større prosjekter langt fra primærrområdet, bl.a. byggingen av Rygge flyplass.

Til det arbeidet ble det bl.a. kjøpt en Allis Chalmers HD15, som på den tiden var en «kjempedoser» på 17-18 tonn. Den tekniske utviklingen gjorde at bulldoseren sist på 50-tallet og først på 60-tallet fikk nye konkurrenter i hjullasteren og hydrauliske gravemaskiner som effektive produksjonsmaskiner.

Hjullasteren med sin «last og bær»-egenskap revolusjonerte i sin tid oppgraderingen av det offentlige veinettet ved sin store fleksibilitet. Galten så tidlig denne utviklingen og gikk til innkjøp av tre Michigan hjullastere i 1960.

Inntjent før fakturaen forelå

Det kjennetegner gründerne i maskinentreprenørbransjen at de tidlig så muligheter ved å følge opp den tekniske utviklingen. John Galten var ikke noe unntak. Som nevnt tidligere, hadde bedriften bygging av skogsveier som hovedinntektskilde på 50-tallet og fram til midt på 60-tallet. Klimaet i Østerdalen med strenge vintre gjorde at dette var veldig sesongavhengig. Da foregikk nesten all produksjon i perioden mai-oktober, mens vintermånedene ble brukt til overhaling og vedlikehold av maskinene for å klargjøre dem til neste sesong.

Galten var veldig bevisst på å knytte til seg dyktige medarbeidere. Flinke folk ønsket da som nå heltidsansettelse, og maskinførerne var derfor maskinførere på sommeren og reparatører på vinteren. Dette var økonomisk mulig fordi forholdet mellom inntekter og kostnader var totalt annerledes da enn nå. I henhold til gamle regnskapstall kostet en bulldoser rundt

John Galten AS utfører oppdrag i hele Østlandsområdet, men hovedtyngden av oppdrag er i Innlandet. Her fra en jobb med å skifte ut stikkrenne på rv. 25, Trysilvegen. (Foto: John Galten AS)

60 000 kroner tidlig på 50-tallet, mens oppnådde timepriser kunne ligge på 50-60 kr, førerkostnaden var på rundt 4-5 kr/t og dieselprisen var 10-15 øre/liter. Maskinene ble ofte kjørt på skift, og det fortelles at det hendte at kjøpesummen var innkjørt før fakturaen fra importøren forelå. Det var vel ikke noe rart at bulldosereierne var i prismyndighetenes søkelys. Likevel var det aldri så stor andel konkurser i bransjen som på den tiden.

De store svingningene i oppdragsmengden mellom sommer og vinter fremkalte kreative løsninger. Derfor var brøyting av tømmerveier i skogen med bulldosere påsatt en spesialplog, også fra Øveraasen Mek. verksted, en viktig bigeskjeft på 50-tallet. Etter at det var brøytet en vintervei gjennom skog og over myrer, ble bulldoseren med spesiallagde tømmerdoninger brukt til å kjøre fram tømmeret til nærmeste vassdrag.

Alpinbakker

Både den tekniske og økonomiske utviklingen, sammen med nye lover og reguleringer, førte til at maskinentreprenørene måtte begynne å tenke helårsdrift og på den måten utvide arbeidsområdene. Fra midt på 1960-tallet satset bedriften bevisst på bygging av VA-anlegg, offentlig veibygging og generelt tyngre anleggsarbeider, som kraftverk og større masseflyttingsjobber. Dette utgjør fortsatt den største ordremengden for bedriften, selv om den også har noen spesialfelt som bygging av hoppbakker, alpinanlegg og idrettsbaner. John Galten AS har for eksempel bygget så og si alle nedfartene i Norges største alpinanlegg i Trysil, og i forkant av OL på Lillehammer bygde de utforanlegget i Kvitfjell.

Aksjeselskap

John Galten var født i 1907 og i 1975 ønsket han å trekke seg tilbake. Bedriften ble da omorganisert til aksjeselskap med endret eierskap. En æra var da over, men bedriften fortsatte i samme spor som gründeren hadde lagt til rette for, og har fortsatt den kursen.

Galten var ungkar hele livet og hadde ingen arvinger til å ta over selskapet. I løpet av de 100 årene selskapet har eksistert har det bare vært tre eiere, inkludert Frank Myhre som er dagens eier, og det har vært fem daglige ledere. Både eiere og daglige ledere er blitt rekruttert blant de som har hatt fartstid i selskapet, og alle tre eierne har vokst opp i Osen, en bygd i Åmot kommune, litt øst for Rena. ●

(Kilde: galten.no og boken «Historien om John Galten AS 1924-2024»)

(Foto: John Galten AS)

Retten innenfor døren henger et bilde av gründer, skogeier og elgjeger John Galten.

Ulf Erik Owren har skrevet historien om John Galten AS 1924-2024, og kjenner bedriften fra innsiden gjennom 49 år som eier, daglig leder, styreleder og styremedlem.

Full EC-Oil, full fleksibilitet!

Med EC-Oil kan du enkelt skifte hydrauliske redskap på omtrent ti sekunder, uten å forlate førerhytta. Si farvel til tidkrevende manuelle prosesser og omfavne bekvemmeligheten og effektiviteten til engcons automatiske hurtigkoblingssystem.

Opplev forskjellen selv – skaff deg din i dag!

For mer informasjon, besøk: engcon.com/ecoil

▼ PROCUT AS

Se vårt store utvalg av plasttanker på dieseltank.no

Viking PW 1400 HH4 er produsert av Øveraasen Motorfabrik A/S. Fire stk. ble levert til Statens vegvesen i 1969. Denne var eid og brukt av SVV Nordland.

25 år i tjeneste og 30 år på museum

Vikingfresen PW 1400 ble levert til Statens vegvesen i 1969. Den ryddet snø på flere fjelloverganger frem til den ble tatt ut av tjeneste i første halvdel av 1990-tallet. Siden 1995 har den tilbrakt tiden som museums-gjenstand på Norsk Vegmuseum.

Maskinen har felles motor for fresing og framdrift, og kunne frese i maksimal snøhøyde 190 cm.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Viking PW 1400 HH4 er bygd av firmaet Øveraasen Motorfabrik & Mek. Verksted A/S i Gjøvik i 1969. Ifølge arkivene til Norsk Vegmuseum (NVM) på Lillehammer leverte Øveraasen fire slike freser i 1969, to enheter til SVV Nordland og to enheter til SVV Finnmark. Produksjonstallet er fire totalt av denne typen. Denne maskinen ble levert til SVV Nordland i juli 1969, og prisen var 439 600 kr.

Norsk Vegmuseum har startet opp Vikingfresen under flere vinterarrangementer etter at maskinen kom til museet for snart 30 år siden. (Foto: Norsk vegmuseum)

I typebetegnelsen står 1400 for freserrotordiameteren i millimeter, og H'ene står for hydrostatisk fremdrift og hjulgående. Maskinen ble levert med to utskiftbare freseraggregater, et trommelaggregat betegnet PEX, og et vifteaggregat med to like vifter som går hver sin retning, som på bildet, betegnet PW. Snøfresen har vært eid og brukt av SVV Nordland, og det opprinnelige stasjonsingssted var Andøya.

VIKING PW 1400 HH4:

- » Maskinen har felles motor for fresing og framdrift.
 - » Motoren er Caterpillar, type D343, med en ytelse på 425 hk, (også angitt 460 hk).
 - » Framdrifta er en hydrostatisk transmisjon. Fordelingskasse med to hastighetstrinn.
 - » 4-hjulsdrift og 4-hjulsstyring.
 - » Vifter for fresing av snø med maksimal snøhøyde 190 cm.
 - » Maskinen har rødt interiør og to identiske førerplasser.
- Lengde:**480 cm
Høyde:320 cm
Vekt:11000 kg
Akselavstand:287 cm
Arbeidsbredde:265 cm (også angitt 290 cm)

Rekkverk kan redde liv.

Vi kan rekkverk. Det har vi holdt på med i snart 50 år.

Enda bedre. Hver dag. For å redde liv langs vegen.

agjerde.no

G
GJERDE

Øveraasen har produsert snøryddingsutstyr på Gjøvik i over 100 år.

Maskinen ble på slutten av 1970 tallet benyttet på Saltfjellet.

Maskinen ble tatt ut av drift tidlig på 1990 tallet, den var da fullt operativ og vedlikeholdt. Ifølge Bjørn Prebensen i Vegdirektoratet, ble det i 1993 bestemt at maskinen skulle overføres til NVM. Den ble noe pusset opp, blant annet lakkering og full service i 1995, før den ble levert til NVM.

I februar 2009 ble ny kompressor montert, slik at

bremsene igjen fungerte. Roterende vinduer ble også reparert.

Firehjulstyring

Bjørnar G. Andreassen ga i november 2103 følgende opplysninger om maskinen: «Denne snøfreseren kjørte jeg vinteren 1973-1974 over Domen (Rv. 98). Domen er en fjellovergang fra Kiberg til Svartnes ved Vardø. Freseren hadde enorm kapasitet og lang kastelengde av snøen. Videre har den 4-hjulstyring, noe som var veldig bra når en var litt utenfor en veikant, da var det å stille hjulene og rygge seg opp på veien igjen. Freseren ble også brukt til åpning av veien over Båtsfjordfjellet flere sesonger. Dette var før veien ble helårsvei. Da hadde freseren påmontert trommel og den var god til å frese seg gjennom våt snø som hadde ligget hele vinteren». Bjørnar G. Andreassen sluttet i Statens vegvesen i november 1978. ●

(Kilde: Norsk Vegmuseum)

Øveraasen Motorfabrikk A/S bygde verdens første snøplog for bil i 1923. (Foto: Øveraasen)

ØVERAASEN AS

I 1908 grunnla Hans og Even Øveraasen bedriften Øveraasen Motorfabrikk A/S. I 1923 bygget de verdens første snøplog for bil. I mellomkrigsårene vokste bedriften raskt innenfor dette utvikling og produksjon av snøploger, og allerede den gangen ble bedriftens produkter lagt merke til langt utenfor Norges grenser. Det gikk ikke mange år før plogene ble eksportert til Persia i øst og Amerika i vest.

Øveraasen har siden den gang vært Skandinavias ledende produsent av tungt snøryddingsutstyr.

I dag finner man Øveraasen utstyr over hele verden fra Australia "down under", Kina i øst, Nord-Amerika i vest, Antarktis i sør, samt Grønland og Svalbard i nord.

I dag som før mer enn 100 år siden, foregår all utvikling og nykonstruksjon på Gjøvik. Selv om rydding av snø på vei er bedriftens hjørnestein, har bedriften også fått en sterk posisjon når det gjelder utvikling av snøryddingsutstyr til flyplasser. Produktene fra Gjøvik rydder snø på rullebaner, takseveier og oppstillingsplasser. Øveraasens teknologi finnes på mange av verdens største internasjonale flyplasser som Frankfurt, Madrid og New York, og til verdens høyeste flyplass Bangda/Tibet.

(Kilde: Øveraasen)

MODUL-SYSTEM

Spesialister på kjøretøyutstyr til servicebiler

Ta kontakt for gratis innredningskonsultasjon!
Tel. 67 07 72 73 | info@modul-system.no

MODUL-SYSTEM AS | Svend Haugs Gate 11, 3013 DRAMMEN | www.modul-system.no

MASKIN- OG UTSTYRSLEVERANDØRENE:

Samlet til MGF-dag

MGF-dagen er en lang tradisjon. Årets arrangement ble avholdt 19. oktober på ærverdige Hotel Continental i Oslo. Her fikk leverandørene blant annet en oppdatering på anleggsprognoser og tanker rundt fremtiden i anleggsbransjen.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

– MGF-dagen er vårt viktigste årlige arrangement for alle medlemmene i foreningen. Her kan man treffes på tvers av faggrupper, få nye kontakter og ikke minst påfyll av kompetanse, sier Tone Lindberg Grøstad, direktør i Maskingrossisternes forening (MGF). Temaet for årets arrangement var «Verktøy for å lykkes i en disruptiv tid», og hadde fokus på status og prognoser på ulike temaer som kan være nyttige verktøy for strategi og virksomhetsplanlegging.

Første foredragsholdere, Marius Gonsholt Hov, sjefsøkonom i Handelsbanken, og Sindre Finnes, fagsjef i Norsk Industri, presenterte status og prognoser for næringer innen anleggsbransjen, både nasjonalt og globalt. Siste innleggene før lunsj var en oppdatering om valget i USA og hvilke muligheter og utfall som kan forventes etter valget, og et innblikk i EU og EØS, og hvordan Norge gjennom EØS-avtalen forholder seg til resten av Europa.

Ikke vekstmotor lenger

Mot slutten av dagen var det en gjennomgang av den nye Maskinforordningen fra EU, deretter et innlegg om hvordan få solide resultater på bunnlinjen, og til slutt en innføring i kunstig intelligens (KI). Men før disse siste innleggene var det et fast innslag på programmet.

– Det er ingen MGF-dag uten en runde med prognoser for bygg- og anleggsmarkedet. Det er viktig for flere av faggruppene våre, og vi ser at flere av våre grupper er veldig opptatt av hva som skjer videre fremover. Vi har hatt en nedgang i salget av flere maskintyper, og spørsmålet nå er hvor markedet går videre, når har vi nådd bunnen og når begynner det å ta seg opp igjen. Selv om prognosene for bygg og anlegg ikke sier noe om hvor mange maskiner som vil bli solgt, så vet vi alle at når det blir høyere aktivitet, så er det også på tide å investere i nytt, sier Grøstad, og introduserer David Lund, senior analytiker hos Prognosesenteret.

– Historisk har anleggsmarkedet vært mer stabilt og hatt en jevn og god vekst sammenlignet med byggmarkedet, som spretter opp og ned med gode og dårlige

Tone Lindberg Grøstad, direktør i Maskingrossisternes forening (MGF), kunne nok en gang ønske velkommen til MGF-dagen.

MGFs medlemmer er leverandører av anleggsmaskiner og -utstyr, gaffeltrucker, trebearbeidene maskiner og verktøymaskiner.

nyheter og høye og lave renter. De siste årene har flere faktorer begynt å påvirke anleggsmarkedet, blant annet kjøpekraften til kommuner, fylker og statlige aktører. Dette gjør at anleggsmarkedet ikke er den sikre vekstmotoren som det har vært de siste 20 årene, sier Lund.

– Bygging av jernbane og veier gikk voldsomt ned i 2023. Noe av det kan skyldes at Follobanen ble ferdigstilt og at Statens vegvesen fikk nekt i å starte flere prosjekter. Det kan også være at prisene gikk så mye opp i 2021 og '22 at budsjettene ikke strakk til og mange prosjekter måtte kuttes i omfang for å få dem gjennomført, forklarer han. Han viste til at veianlegg har blitt ti prosent dyrere siden 2019. Mye skyldes også økningene i transportkostnadene under korona-pandemien, som steg med hele 30 prosent. Da pandemien var over brøt krigen i Ukraina ut, og det ble blant annet energikaos i Europa på grunn av stopp i gass fra Russland. Lund forklarte inngående om mange forskjellige faktorer som spiller inn på vår lille økonomi her i landet.

– Hvordan dere har fått til å bare øke maskinkostnaden med 23 prosent, er godt gjort. Alle andre sektorer i bygg og anlegg har hatt mye høyere kostnadsvekst enn dette, avsluttet David Lund. ●

Årets lærebedrift 2024 – Kandidat 7

Sted: Trysil

Driver skogbruket fremover

– Det koster nok rundt en million kroner å ha en lærling her i to år. Men skogbruket er en liten næring, og vi trenger å utdanne nye fagfolk i bransjen. Det sier Terje Varli, daglig leder hos skogsentreprenør Varli AS. Trysilbedriften har røtter tilbake til 1950-tallet og har hatt lærlinger siden midt på 90-tallet.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Vi møter den blide skogsveteranen en fin høstdag i skogen i Trysil.

– Det var faren min som starta det hele, med en traktorgraver tidlig på 50-tallet. På vinteren kjørte han tømmer, forteller Terje Varli, som har vært leder både for prøvenemnda i skogfaget og skogstyret i MEF

i en årrekke. Begge vervene sa han fra seg i år. Selv var han blant de første i bransjen som tok fagbrev i skogfaget, midt på 90-tallet.

– Vi var noen få som tok fagbrevet den gangen; det var et slags pionerkurs vinteren 1995/96, hvor vi satt på skolebenken en dag eller to i uka. Jeg tror ikke engang de som var i prøvenemnda den gangen hadde fagbrev selv, humrer han.

Positiv overraskelse

– Helt siden den gang har vi hatt fokus på fagbrev og lærlinger, så jeg føler vi har tatt litt ansvar for næringa. Vi har satsa mest på lokal arbeidskraft, for det er jo gjerne de lokale lærlingene som blir værende etter endt læretid, fortsetter Varli.

– Likevel hender det naturligvis at folk går videre – de er jo unge når de velger utdanning, og alle skyter

Varli AS har hatt lærlinger siden midt på 1990-tallet. Her er daglig leder Terje Varli sammen med lærling Sander Ørbak (20), som representerer fremtiden for skogsentreprenørbransjen.

jo ikke blink på første forsøk. Derfor er det litt artig at kun én av de rundt 20 lærlingene som har tatt fagbrev her har gått helt ut av bransjen. Resten jobber fremdeles i skognæringa på en eller annen måte, forteller han.

Varli AS har i dag fem hogstlag (det vil si fem hogstmaskiner og fem lassbærere), samt ytterligere tre lassbærere. Bedriften har 13 ansatte og to lærlinger, i tillegg til to praksiskandidater, som forhåpentligvis også ender med fagbrev til slutt. At skogsentreprenøren nå er nominert til Årets lærebedrift for 2024 kom overraskende på bedriftslederen.

– Dette hadde jeg ikke regna med, så det var en veldig positiv overraskelse, smiler han fornøyd.

Føler ansvar for lokale lærlinger

– Hvorfor tar dere inn lærlinger?

– Det er jo for å sikre oss arbeidskraft. Ved å ta inn lærlinger kan vi også forme arbeidskrafta til en viss grad, og lære dem det vi ønsker at de skal kunne. I tillegg er det et samfunnsansvar å utdanne til denne viktige næringa, og gi muligheten til så mange som mulig. Det er mange som kanskje ikke er spesielt skoleflinke, men som kan bli kjempedyktige skogsmaskinførere, sier Terje Varli.

– I og med at vi helst ønsker lokal arbeidskraft, så har det hendt at vi har tatt inn flere lærlinger enn vi har hatt behov for. Men vi har fått god bruk for dem etter hvert. Alle lærlingene våre kommer fra skoglinja på Solør vgs. studiested Sønsterud. For noen få år siden gikk hele seks lokale ungdommer der, så da tok vi imot fire av dem som lærlinger. Jeg følte jo litt ansvar for å gi dem læreplass, forteller skogsveteranen. Han innrømmer at han er lettet over at skoglinja ikke blir borte i regionen, som det var fare for.

– Jeg må si vi er ganske fornøyd, tross alt, med at skolestedet nå skal flytte fra Sønsterud til Våler. Selv om mange helst fortsatt ville hatt det på Sønsterud, blir i hvert fall linja opprettholdt og utdanningstilbudet i regionen blir ikke noe dårligere. Vi er tross alt Norges største skogfylke, så det ville vært krise hvis tilbudet ble lagt helt ned. Dette er riktignok en liten næring, men vi trenger jevnlig påfyll av nye fagfolk, sier han.

Bedriften har i dag fem hogstlag (fem hogstmaskiner og fem lassbærere), samt ytterligere tre lassbærere.

Skjerper oss og holder oss oppdatert

– Det er forresten ikke bare vi som lærer bort til ungdommene når de kommer hit som lærlinger; det hender rett som det er at de drar med seg ny kunnskap inn i bedriften også, noe som selvfølgelig er positivt, fortsetter Varli.

– Det å ha lærlinger bidrar til at vi i bedriften skjerper oss litt og holder oss oppdatert. De unge kommer inn og stiller spørsmål om ting, og da bør vi jo kunne svare, sier han.

VARLI AS

Nominert av: MEF avd. Skog
Hjemsted: Trysil, Innlandet
Omsetning 2023: Ca. 30 millioner kroner
Antall ansatte: 13
Antall lærlinger: 2 (15,4 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag: 2 skogfaget
Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 2

– Det å ha lærlinger bidrar til at vi i bedriften skjerper oss litt og holder oss oppdatert. De unge kommer inn og stiller spørsmål om ting, og da bør vi jo kunne svare, sier Terje Varli.

Vil gjerne ha inn damer

– Det er selvfølgelig ikke feil med gode karakterer, men det er vel så viktig med praktisk sans. Vi har hatt lærlinger med alt fra de beste til de dårligste karakterene, og maskinfører har det blitt av dem alle sammen. Sjansen er nok større for at en med gode karakterer vil gå videre i hierarkiet etter hvert. Det kan være litt dumt for oss, isolert sett, men det er bra for bransjen som helhet, fortsetter Varli.

– Førerkort på bil er egentlig også en nødvendighet, for man er jo nødt til å komme seg ut i skogen. Vi har hatt noen lærlinger som har mista lappen, og de har faktisk endt opp med å bo på brakke i skogen. Heldigvis er de fleste ansvarsfulle, men det hender jo man gjør dumme ting; særlig når man er ung, smiler han.

– Det hadde forresten vært positivt å få inn noen damer i bedriften. Dette er jo ingen fysisk tung jobb lenger, og det er absolutt ingen grunn til at ikke en dame kan kjøre skogsmaskin. Vi må bare sørge for å ha en fleksibilitet, slik at man for eksempel kan få levert i barnehagen. Vi kjører ikke skift lenger – det er nesten slutt på det i bransjen – så vi har vanlig arbeidstid, med kjernetid mellom klokka 8 og 14. Men det er klart at når man jobber i team, så er det en fordel at man er der samtidig.

Opplæringskonsulent i OKAB, John-Are Silset.

«Jeg er aldri i tvil om at oppfølging og opplæring i Varli AS er av topp klasse. Det viser også resultatene på fagprøvene.»

John-Are Silset, opplæringskonsulent i OKAB

Det ser for øvrig lovende ut med tanke på neste generasjon i familiebedriften, for begge barna til Varli har tatt interesse for bransjen. Datteren har tatt skoglinja på Sønsterud, og går nå tredje året med påbygging til generell studiekompetanse. Hun har tidligere hatt sommerjobb i bedriften som skogsmaskinfører. Sønnen er også klar for å «hoppe inn i maskina», hevder pappa Varli, men han går nå andre år på skogbruk på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) i Ås, og har planer om å ta en mastergrad.

Bør trives i eget selskap

– Hva er de viktigste egenskapene dere ser etter når dere tar inn lærlinger?

– De aller fleste har vært her på utplassering før vi tar dem inn. Det er en veldig positiv ordning, for på den måten kan både lærlingene og bedriften teste ut om dette er noe, sier Varli.

– Men blant de grunnleggende egenskapene vi ser etter, er at de klarer å stå opp om morgenen og komme seg på jobb i tide. I tillegg setter vi naturligvis pris på om de er positive, lærevillige personer, som er interessert i skogen og maskiner, slår han fast.

– Likevel er det nok kanskje aller viktigst at kandidaten trives med å jobbe selvstendig og alene. Vi må være ærlige å si at dette er en jobb som ikke passer for alle. Man bør trives i sitt eget selskap, for man sitter jo stort sett alene hele dagen. Det kan faktisk gå flere dager uten at man snakker med noen, og det kan være vanskelig for enkelte. I tillegg er det en kamp mot klokka, med konstant fokus på produksjon, så man bør være litt konkurranseinnstilt.

Fra lassbærer til hogstmaskin

– Hvordan følges lærlingene opp hos dere?

– Lærlingene starter nesten uten unntak med lassbærer, og de får sin egen maskin helt fra begynnelsen av. Egen arbeidsbil får de også fra dag én, så sant de har førerkort. Men det er kun til jobbkjøring, altså, sier Varli.

– Hver enkelt lærling er alltid på jobb med en som har lang erfaring, men jo lenger de har vært her, jo mer må de klare selv. Den siste tiden, etter at jeg har gitt fra meg flere verv, har jeg kjørt hogstmaskin en del. Da har jeg også hatt tid til å følge dem opp mer selv, forteller han.

– Noen kjører lassbærer bare noen måneder, før de går over til hogstmaskin, mens andre trenger både 12 og 18 måneder i lassbæreren før de begynner å hogge. Det krever ganske mye erfaring for å bli en god hogstmaskinfører, og det er derfor en fordel at lærlingene kjører en del lassbærer i starten av læretiden.

– Det koster mye å lære opp nye skogsmaskinførere. Ett hogstslag, altså en hogstmaskin og en lassbærer, koster rundt 12 millioner kroner, og lærlingene har selvsagt lav produksjon til å begynne med. I tillegg kjører de gjerne i stykker noen ting. Så vi regner med en kostnad på rundt én million kroner for å utdanne en lærling i bedrift over to år. Det er mye penger, men det er det eneste måten å bli god til å kjøre maskin på. Skogsmaskinsimulator er et godt læreverktoy, men skal man virkelig lære dette, så må man ut i en ekte maskin, slår han fast.

– Topp klasse

Opplæringskonsulent John-Are Silset, i OKAB region Øst, har hatt tett samarbeid med Varli AS i mange år. Han er ikke i tvil om at bedriften er en god kandidat til Årets lærebedrift.

– Daglig leder Terje Varli er en kjent aktør i skognæringen, med lang erfaring og mange ulike roller. Vi i OKAB region Øst bruker ham som kursholder for våre andreårs lærlinger før de skal opp til fagprøve. Som tidligere leder i prøvenemnda, har han mye kunnskap om gjennomføring av fagprøver og forventninger til lærlingene, forteller Silset.

– Varli AS har tatt inn lærlinger over mange år, de aller fleste med bakgrunn fra Vg2 Skogbruk på Solor vgs., studiested Sønsterud. Det har nok vært viktig for Terje med rekruttering av lokal ungdom. Han kjenner de fleste lærlingene fra før, og de blir gjerne i bedriften etter endt læretid. Likevel er det jo sånn at mange velger ny arbeidsgiver i løpet av et arbeidsliv, og da er det fint at de fortsetter i skognæringen. Tidligere lærlinger hos Varli AS jobber nå blant annet som fagarbeider på Solor vgs., studiested Sønsterud og

som skogbruksleder i Glommen Mjøsen Skog. Dette viser at lærlingene i bedriften er attraktive i næringen.

– Jeg er aldri i tvil om at oppfølging og opplæring i Varli AS er av topp klasse. Det viser også resultatene på fagprøvene; imponerende mange lærlinger har nemlig fått karakteren bestått meget godt på fagprøven, avslutter Silset. ●

Lærling Sander Ørbak er strålende fornøyd med å få kjøre en splitter ny lassbærer fra John Deere.

Ved å kåre Årets lærebedrift ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av Årets lærebedrift 2024 finner sted i januar på Arctic Entrepreneur 2025.

Høstutstilling med maskiner og utstyr

Sammen med ti samarbeidspartnere arrangerte Nasta høstutstilling 17. og 18. oktober ved avdelingen på Kjeller. Her var det muligheter for å gjøre en god handel, noe flere gjorde.

Are Ellefsrud, salg og produktansvarlig vei og jernbane hos Øveraasen, stilte med både fres og plog, og kunne informere om at de har solgt flere ploger så langt i år enn de gjorde i hele fjor.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

I samarbeid med Nasta Finans, Nasta Utleie, Kiesel, Hamm, Bertel O. Steen, MittX, Øveraasen, Maskinstyring, Lilleseth Kjetting, XploSafe, Vianor og Tokvam inviterte Nasta anleggsbransjen til høstutstilling for å se på «alt» av maskiner og utstyr, og kanskje til og med gjøre et godt kjøp på beltegraveren Hitachi ZX95US-7.

– I anledning at Nasta fyller 95 år i år har vi spekket 9,5-tonneren med blant annet originalt mørkere ruter, karbon detaljer, jubileumsmerker, skikkelig lypakke og valgfri tiltrotator. I tillegg en jakke og en høykvalitets lommelykt som monteres i hytta, sier Tom Ola Bjerkestuen, selger hos Nasta.

– Vi kan også tilby rabatterte priser på MittX lysbøyle og Makin 3D-maskinstyring fra Maskinstyring AS. Vi har sydd sammen en «pakke» som er gunstig priset, sier Lars Engmark, salgssjef hos Nasta. Det var allerede registrert et salg av jubileums-maskinen første dagen av Høstutstillingen.

Litt bortenfor jubileumsmaskinen sto Per Ivar

Tom Ola Bjerkestuen (t.v.), maskinselger i Akershus og Oslo, og Lars Engmark, salgssjef, med jubileums-modellen av 9,5-tonneren Hitachi ZX95US-7.

Nokian Ground King Loader er helt nytt og benytter Hybrilug-teknologi, som skal kombinere de beste egenskapene fra tradisjonelle blokk- og piggdekk. Dekkmønsteret gir ifølge Per Ivar Holm fra Nokian Dekk både trekraft og godt grep.

Holm fra Nokian Dekk AS. Han hadde med seg et splitter nytt hjullasterdekk for bruk på løst underlag. Ground King Loader heter Nokian-dekket, og kommer i dimensjonene 17,5R25, 20,5R25 og 23,5R25. 20,5R25 for hjullastere i mellomklassen er tilgjengelig nå, mens de andre dimensjonene blir tilgjengelige i løpet av 2025.

– Dekket vil passe godt for mange kommuner eller entreprenører som jobber mye med grøntanlegg. Det har fått meget god mottakelse i Sverige, hvor vi har solgt en del allerede. I Norge er det så nytt at det ikke er levert noen til kunder ennå, sier Holm.

Fleire leverandører hadde små stands inne i bygget, blant annet XploSafe viste frem sikkerhetsglass til anleggsmaskiner. Bertel O. Steen stilte ut en Mercedes-Benz Actros inne og en Arocs ute. Ute var for øvrig også Lilleseth Kjetting, Tokvam, Maskinstyring, MittX og Øveraasen. ●

Alltid like blide Tommy Elggren, salg- og markedsansvarlig hos MittX, kommer til å få et travelt 2025. Da skal han nemlig delta på det som er av anleggsmesser, deriblant alle MEF-messene. MittX har lysbøyer i gjenvunnet aluminium til et stort antall traktor- og anleggsmaskinmodeller.

nexconsult
Kunnskap til å flytte fjell

NEXCONSULT – ALT INNEN SPRENGNINGSRELATERTE TJENESTER

All bygge- og anleggsarbeid vil i større eller mindre grad påvirke omgivelsene. Vi har et bredt spekter av tjenester som dokumenterer disse påvirkningene for å unngå skader.

- Vi bistår deg på ditt prosjekt med:
- Vibrasjons- og rystelsesmåling
 - Bygningsbesiktigelse av nærliggende eiendommer i forkant
 - Støyovervåkning
 - Støvmåling / måling av støvnedfall
 - Bistand i påståtte skadesaker
 - Sprengningsteknisk rådgiving

Ta kontakt for en hyggelig prat!

Nexconsult AS
firmapost@nexconsult.no
Tlf: 32 82 68 70
nexconsult.no

StartBANK

Hovedkontor:
Kobbervikdalen 75,
3036 DRAMMEN
Avdeling Jessheim:
Trondheimsvegen 116,
2068 JESSHEIM

Det var stor interesse blant entreprenørene da MEF arrangerte samling ved Hæhres kontorrigg på Stange.

Store pågående og fremtidige prosjekter i Innlandet

MEFs regionskontorer inviterer jevnlig medlemmene til samlinger, og for en stund tilbake var representanter fra en rekke entreprenører i Innlandet samlet på Stange. Her fikk de informasjon om Bane NORs storstilte jernbaneprosjekt og andre aktuelle og fremtidige prosjekter i fylket.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

30 kilometers jernbaneprosjekt til flere milliarder kroner, videre utbygging av E6 og store utbygginger av militærleirer – det bygges og skal bygges mye i Innlandet i tiden fremover. Entreprenørene som møtte opp på Hæhres kontorrigg på Sørli i Stange kommune, sør for Hamar, fikk informasjon om dette og mer den første dagen i oktober.

Vel 25 personer hadde satt av ettermiddagen for blant annet å høre Leiv Petter Blakstad, MEFs regionssjef i Øst, informere om at alle må huske å bytte ut gamle nasjonale løyver til nye fellesskapsløyver, og om psykisk helse-kampanjen og annen relevant informasjon fra MEF, blant annet forskjellige kurs forbundet arrangerer.

17 milliardersprosjekt

For kortere reisetid og flere avganger mellom Hamar og Oslo, bygges det nå tre mil med dobbeltspor på Dovrebanen mellom Kleverud i sør og Åkersvika i

nord i Stange kommune. Prosjektet skal etter planen stå klart i 2027. Men både ny reguleringsplan på siste strekning, finansiering helt til Hamar og re-planlegging av signalsystemet gjør at det vil ta lengre tid å åpne strekningen.

Sammen med traseen som er bygget tidligere, frem til Kleverud, vil utbyggingen gi en pålitelig og moderne jernbane mellom Oslo og Hamar.

Strekningen fra Kleverud i sør til Åkersvika i nord vil i stor grad få helt ny trasé syd i kommunen. Bane NOR bygger en jernbanetunnel på 3,1 km mellom Kleverud og Espå, for deretter å ta traséen videre over Tangenvika i Mjøsa. Dette blir Norges lengste jernbanebro på om lag 1050 meter. Rekordbroen skal støpes med en spesialdesignet støpevogn fra Kina. Dobbeltsporet er tilrettelagt for at togene skal kunne kjøre i opptil 250 km i timen.

– Dette er det største utbyggingsprosjektet i Bane NOR, og et av de største infrastrukturprosjektene i

Norge per i dag, sa Magnus Line, kommunikasjonsrådgiver og pressekontakt i Bane NOR. Han forklarte at det per i dag er de færreste tog i Norge som er modellert for å kjøre i 250 km/t, men at strekningen er bygget for fremtiden. Når den nye jernbanestrekningen står ferdig skal det gå sju tog per time mellom Oslo og Hamar, og det vil ta under én time for de raskeste togene.

Styringsrammen for hele prosjektet er på 17,2 milliarder kroner. Prosjektet er delt inn i fem store entrepriser – KS-1 Hestnestunnelen, KS-2 Tangenvika jernbanebru, KSÅ-3 Furnesbakken-Stange, SÅ-3 Stangebyen og SÅ-4 Stange-Åkersvika. Sistnevnte er ikke ute i markedet ennå på grunn av utarbeidelse av ny reguleringsplan.

– Det er kommet sterke politiske signaler om at det vil være mest fornuftig å bygge strekningen ferdig helt frem til Hamar nå i stedet for å ha to anleggsperioder i og rundt Åkersvika, sa Line. Åkersvika er et naturreservat og ramsarområde, som er en internasjonal avtale for bevaring og bærekraftig bruk av våtmarker, i Åkersvika i Hamar og Stange kommuner.

12 km jernbane

Frode Grønberg, prosjektleder hos Hæhre Entreprenør, forklarte hva entreprenørselskapet utfører på dobbeltspor-prosjektet. Selskapet vant kontrakten for

den tredje store entreprisen, KSÅ-3 Furnesbakken-Stange, i dobbeltsporutbyggingen gjennom Stange kommune, som har en verdi på i underkant av 1,4 milliarder kroner. De begynte arbeidet før jul i 2023.

Traséen skal i stor grad bygges i uberørt natur og store deler av arbeidet består av sprenging og masseflytting samt grunnforsterkning og masseutskifting. Den skal også gjennom jordbruksområder lengst nord, hvor traséen delvis også ligger langs nåværende jernbanespor. Entreprisen omfatter grunnarbeidet for det nye dobbeltsporet inkludert noe mindre jernbanetekniske installasjoner, tekniske hus, elleve andre konstruksjoner og ikke minst nye Tangen stasjon.

– Vi skal bygge nesten 12 kilometer med underbygning, noe som betyr opp til formasjonsplan for jernbanen. Massehåndtering er en stor jobb for oss, i tillegg har vi noe elektrojobb, vi skal bygge elleve konstruksjoner, bygge både offentlige og private veier, og ganske mye VA-anlegg for Stange kommune, sa Grønberg. Hæhre skal sprengte om lag én million kubikkmeter fjell, og det meste skal brukes i området. I tillegg skal det graves om lag 600 000 m³ løsmasser.

Han oppfordret de fremmøtte som vurderer å regne på jobber i området om å lese kravene til utslippstillatelsene.

– Det er veldig strenge utslippskrav i tillatelsen. Det

Frode Grønberg, prosjektleder hos Hæhre Entreprenør, forklarte hva entreprenørselskapet utfører på KSÅ-3 Furnesbakken-Stange.

For kortere reisetid og flere avganger mellom Hamar og Oslo, bygges det nå tre mil med dobbeltspor på Dovrebanen mellom Kleverud i sør og Åkersvika i nord i Stange kommune.

Strekningen fra Kleverud i sør til Åkersvika i nord vil i stor grad få helt ny trasé syd i kommunen og skal i stor grad bygges i uberørt natur.

vi har slitt mest med nå er at vi nå har funnet uranholdig myr. Vi har byttet ut myra som ligger inntil et tjern, og kravet til utslipp av partikler i vannet er maks 50 mg/l. Når det regner kommer det inn i anlegget 1500 mg/l, forklarer han. De har jobbet hardt for å finne gode løsninger for å rense vannet, men selv et renseanlegg med kapasitet på 500 m³ per time er ikke nok når det regner, og det koster entreprenøren mye penger, både i drift og i bøter til byggherren når partikkelverdiene blir for høye.

Grønbergs presentasjon forklarte godt hva selskapet har gjort og hva de skal gjøre fremover på prosjektet. Hæhre Entreprenørs arbeid skal være ferdigstilt innen første kvartal i 2027.

Store og små forsvarsprosjekter

Sist ut denne dagen på Stange var Forsvarsbygg. Thomas Einar Faller, distriktssjef Innlandet, Anders Martinsen, prosjektsjef kapasitet land, og Anne Helene Breimo, anskaffelsesansvarlig, forklarte hva «Forsvarsloftet», som er en langtidsplan for Forsvaret fra 2025 til 2036, vil få å si for militærleirene i Innlandet. Det skal gjennomføres en kraftfull satsing på eiendom, bygg og anlegg over store deler av landet for å styrke Forsvarets operative evne. Terningmoen leir i Elverum er på listen over leire som skal rustes opp.

– Forsvarsbygg er Norges største offentlige eideomsaktør, og understøtter Forsvaret med eiendom, bygg og anlegg i både fred, krise og krig. I år er investeringsprognosene for Forsvarsbygg på hele 5,3 milliarder kroner, og det er økende takt og volum på investeringene, forklarte Anders Martinsen. I de kommende tolv årene skal investeringene og pengebruken i sektoren økes markant, da det er store behov som skal løses.

Det som konkret skal gjøres i regionen, er at rekruttskolen på Rena flyttes til Terningmoen. Den nye rekruttskolen vil ha plass til 1800 rekrutter, fire ganger i året.

– Terningmoen leir er en forholdsvis liten og kompakt leir fra før, og vi skal inn med en vesentlig bygningsmasse og infrastruktur for å klare å ta imot alle rekruttene, forklarte Martinsen. Det vil også bli vesentlig utbygging utenfor leiren da det vil bli stort behov for boliger.

– I tillegg til de store kontraktene har vi rammeavtaler som er veldig vesentlig for Forsvarsbygg. Vi er avhengig av å ha avtaler med bygg- og maskinentreprenører. Avtalene skal omfatte diverse tjenester rettet mot drift og vedlikehold, som brøyting, sommerdrift og maskinoppgaver innen drift og vedlikehold, osv.

Med sine 1050 meter blir jernbanebroen over Tangenvika i Mjøsa Norges lengste jernbanebro. Rekordbroen skal støpes med en spesialdesignet støpevogn fra Kina.

Forsvarsbygg skal legge til rette for at disse avtalene er mest egnet for lokale leverandører, forklarte Anne Helene Breimo.

– Vi trenger svært mer jobb og vi er klare, avsluttet

regionsjefen i MEF, Leiv Petter Blakstad, før hele gruppen gikk om bord i bussen som tok dem rundt på jernbaneprosjektet og anleggsområdet til Hæhre Entreprenør. ●

JONSSON™

Jonsson W330 FSS
Elektrisk drivverk for økonomisk og miljøvennlig drift

Utstilling

+47 90740292 | post@ritas.no | www.ritas.no | Furumoen 29, 2240 Magnor

Tore Aaslund (t.v.), daglig leder, og Erik Øverbø, salgssjef, ønsket velkommen til åpningsfest i nytt bygg fredag 18. oktober.

Storinnrykk i nytt bygg

Komatsu Forest flyttet nylig inn i nytt bygg på Stange og markerte dette med å invitere skogbransjen til middag og show i en festpyntet verkstedhall.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Rundt 220 personer sto på gjestelisten da Komatsu Forest arrangerte innflytningsfest fredag 18. oktober, og Anleggsmaskinen var selvfølgelig tilstede. Skogsmaskinleverandøren overtok det nye bygget i Meningen 12 på Stange, i Innlandet, i sommer, og denne oktoberfredagen var det tid for fest med taler, middag og underholdning.

Stanges dyreste do

– Det hele startet for fem-seks år siden med at vi trengte en do ekstra. Vi hadde blitt så mange ansatte at det begynte å bli kø på do. Så vi begynte å se på mulighetene for å bygge en ny do og større garderobefasiliteter. Samtidig så eierne våre i Sverige etter muligheter for å eie eget bygg i Norge, og etter en stund hadde vi planene klare for et nytt bygg. Vi fleiper litt med å si at dette er kanskje blitt Stange kommunes dyreste do, sa Tore Aaslund, daglig leder i Komatsu Forest, i velkomsttalen og frembrakte latter i verkstedhallen.

Det nye bygget er på 1800 kvadratmeter, og består av kontorer, delelager, verkstedhall med tre doble løp og dobbel vaskehall. Tomten bygget står på er på hele ti mål og har plass nok til både nye og brukte skogsmaskiner.

Egne bygg i viktige markeder

Fra Komatsu Forest AB i Sverige hadde økonomisjef Tom Sarin tatt turen til Stange.

– Vi har bestemt at vi skal bygge egne bygg i viktige markeder. Først ut var England og dette her i Norge er bygg nummer to. Tredje byggeprosjekt blir i Sverige. Målet med denne satsingen er at vi skal ta vare på kundene på best mulig måte, sa Sarin. Han benyttet anledningen til å takke alle involverte i prosjektet.

Det er ingen ordentlig innflytningsfest for representanter fra kommunen tar ordet, og det skjedde selvfølgelig også i verkstedhallen på Stange, ved næringsjef Erik Habberstad.

– Jeg vil gratulere med et helt fantastisk nytt bygg, eller som vi sier på Stange – helt «outstanding». Dette er det viktigste næringsområdet på Stange. På E6 rett utenfor passerer 12 000 kjøretøy hver eneste dag hele året. Vi er veldig glade for at Komatsu Forest ble på Stange, dere spiller en viktig rolle i næringskjeden for skogbransjen i regionen. Jeg skal også hilse fra ordføreren, sa Habberstad.

Da det offisielle programmet med taler og snorklipping var unnagjort, som selvsagt var saging av tømmerstokk med motorsag, var det klart for kveldens underholdning. Til dette hadde Komatsu Forest

Vel 200 gjester ble servert mat, drikke og god underholdning i verkstedhallen.

leid inn selvste Eldar Vågan, frontfigur i Vazelina Bilopphøggers.

– Dere er nå vitne til en sensasjon. Dette er nok første gang en totning spiller edru på Stange, sa Vågan, før han dro i gang med kjente Vazelina-låter. ●

Eldar Vågan fortalte gode historier og spilte kjente Vazelina-låter.

Industri- og lagerbygg

Fjøssystemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøssystemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no

FJØSSYSTEMER

Med kvernen Targo 2500E Zero og stjernesikten Super Screener 2F Zero ble det demonstrert kverning av store greiner, stubber og røtter.

Oktoberdager med fokus på gjenvinning

Helt siden 2010 har Fredheim Maskin invitert nye og gamle kunder hjem til seg i Spydeberg, så også i år. Til forskjell fra tidligere år var første dagen av årets Oktoberdager viet maskiner for bruk i gjenvinning.

Svein Fredheim (t.v.) og Gerjan Webbink tok imot besøkende og viste dem rundt på demoområdet hos Hagen Gjenvinning. Webbink har ansvar for salg og utleie av Neuenhauser, McQuaid og Sensortechnik. Han driver i tillegg KSR Maskin AS som har et steinlaboratorium hvor han utfører kvalitetssikring av steinprodukter.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Fredheim Maskin leverer knuse- og sikteverk fra Keestrack og Sandvik, men har også et utvalg av kverner og sikter fra Neuenhauser. Og det var disse som ble vist frem første dag av Oktoberdager 2024.

Arrangementet gikk over to dager, torsdag 17. og fredag 18. oktober, og for å vise frem og demonstrere gjenvinningsmaskinene hadde selskapet fått plass hos Hagen Gjenvinning i Hølen, i Vestby kommune, ca. 20 kilometer vest for hovedkontoret i Spydeberg.

Her var tre maskiner i Zero-rangen fra Neuenhauser - kvernen Targo 2500E Zero og stjernesikten Super Screener 2F Zero. Sistnevnte fikk vi vite egner seg for kompost, flis, bark og jord, mens Targo 2500E Zero egner seg for trevirke og restavfall. Den tredje Neuenhauser-maskinen var trommelsikten NH6020E Zero, som egner seg for jord, kompost og sand.

Ny slagknuser

Fredheim Maskin hadde også med to kjente maskiner – kjefteknuseren Sandvik QJ241 og sikteverket

Kjefteknuseren Sandvik QJ241 ble matet med gjenbruksmasser som ble knust ned og matet inn i sikteverket Keestrack K3. Både knuseren og sikteverket er lette og kompakte, og kan enkelt flyttes på maskinhenger.

Keestrack K3. Knuseren ble matet med gjenbruksmasser som igjen ble sortert ut i forskjellige fraksjoner i sikteverket.

På fredagen var temaet pukkverk, og som tidligere år foregikk dette i pukkverket til Mr Pukk i Mysen. Felles for begge dager var maskinvisning og kurs ved anlegget til Fredheim Maskin i Spydeberg.

Her ble også nyheten Keestrack R5e vist frem. Dette er en stor slagknuser for nedknusing av asfalt, betong, kull, kalk, rivningsmasser og enkelte bergarter. Den har en mater på 5 m³ og har en kapasitet opptil 400 tonn avhengig av fraksjon og type masse, og tre bånd for tre ferdigfraksjoner samtidig. Vekten er 45 til 55 tonn, avhengig av utstyr. ●

Arild Hagen (t.h.) driver Hagen Gjenvinning som er et masse-mottak av rene gravmasser, som blant annet jord, stein, og leire. Området er omregulert til masse-mottak. Anlegget ble etablert for tre år siden så langt har de tatt imot ca. 450 000 m³.

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/ strøsingel

Bestill NÅ
for levering
i vinter!

Våre sandsiloer har ståttak med grabbe-feste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

DUMPERE I NORDLYS!

Vi mottok usedvanlig mange bidrag til forrige utgaves foto-konkurranse, som handlet om å ta det beste høstbildet. Dette utrolig flotte bildet nådde ikke helt opp, da vinnerbildet var mer preget av høst, men vi klarte ikke å legge det helt vekk. Bildet er tatt på Hæhres anlegg på Andøya i Nordland. «Norsk landskap, norske maskiner og norsk entreprenør», skriver fotografen, Dani Thomassen, til oss. En velfortjent premie er på vei i posten 📮

MÅNEDENS SUDOKU

	3	2				5		7
7		5	2	1	8			
		6	7		3			4
3		8		6	2		4	5
4		9	1	8			7	
		1			4	2	9	8
9	8	4		3	1			
2		7	6	4	9			
	1				7	4	5	9

LETT

HER ER MÅNEDENS SVENSKEVITS!

Tre svensker og tre nordmenn skulle ta toget fra Gøteborg til Oslo sammen. Svenskene kjøpte tre billetter, mens nordmennene kjøpte bare én. Svenskene spurte:
- Hvordan skal dere reise med bare én billett?
- Vent og se, svarte nordmennene. Inne på toget gikk nordmennene inn på et toalett sammen. Konduktøren kom, og sa bestemt:
- Billetter takk!
Da stakk den ene nordmannen hånden ut og ga fra seg billetten. Da de seks skulle ta toget tilbake til Gøteborg, tenkte svenskene

at de skulle være like lure som nordmennene, så de kjøpte bare én billett. Nordmennene, på sin side, kjøpte ingen billetter denne gangen.
- Hvordan skal dere reise uten noen billetter? spurte svenskene.
- Vent og se, svarte nordmennene lurt. På toget gikk nordmennene inn på ett toalett, og svenskene på et annet. Etter en liten stund gikk en av nordmennene ut, banket på døra til toalettet der svenskene var, og sa bestemt:
- Billetter takk!
Da stakk en av svenskene ut hånden og ga billetten fra seg.

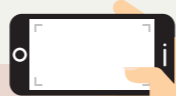
				9				
	9			5				8
1		8	3		4	9	6	
		5					6	
		3	4			1	8	
9	2				1	3		
6							3	
			2				4	
5		6	3					

AVANSERT

LØSNINGEN PÅ FORRIGE UKES AVANSERTE SUDOKU:

4	9	6	3	8	2	1	5	7
2	1	8	4	7	5	3	9	6
7	5	3	9	1	6	2	8	4
5	3	1	8	9	4	6	7	2
6	4	9	5	2	7	8	3	1
8	2	7	1	6	3	5	4	9
9	6	2	7	3	8	4	1	5
1	8	5	2	4	9	7	6	3
3	7	4	6	5	1	9	2	8

Vinneren, som også mottar vår tøffe termoflaske i posten, ble: Birgit Øygard fra Gol. **Gratulerer!!** 📮

NY FOTO-KONKURRANSE!

Vi prøver oss på en ny fotokonkurranse. Ta det beste anleggsrelaterte førjuls-/vinterbildet og send det inn til oss. Vinnerbidraget kommer selvfølgelig på trykk i neste utgave! I tillegg vanker det en fin premie 📮

Send inn ditt bidrag til anleggsmaskinen@mef.no, innen 4. desember, og merk e-posten «førjulsbilde».

Send inn løsningen på avansert sudoku, innen 4. desember, på e-post til anleggsmaskinen@mef.no, og du kan vinne premie! Merk e-posten «Sudoku 9».

Ønsker du å motta nyhetsbrev med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde deg på Anleggsmaskinens nyhetsbrev

Anleggs- MASKINEN

VINTERENS STORE MØTEPlass
21. - 23. JANUAR 2025

ARCTIC ENTREPRENEUR

MELD DEG PÅ VIA WWW.AE25.NO

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

ABK-Qviller Anlegg

Postboks 64 Vollebakk
Tlf: 23 17 05 20
post@abkqviller.no
www.abkqviller.no/anlegg

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerklokken.no
www.ankerklokken.no

Banefilter AS

5216 Lepsøy
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leasingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245, 5
4125 Skövde, Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

Cramo AS

Pb. 34 Alnabru,
0614 OSLO
Tlf: 23 37 55 60
info.no@cramo.com
www.cramo.no

Dagenborg Maskin AS

9018 Tromsø
Tlf: 77 60 73 30
post@dagenborg.no
www.dagenborg.no

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no,
Facebook: @drivenergi

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Eterni

Tlf: 08462
post@eterni.no
www.eterni.no

Exero AB

Önskan 222,
895 97 Skorped
Tlf: 0046 661 140 880
info@exero.se
www.exero.se

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

FH Carlsen AS

3234 Sandefjord
Tlf: 92 01 66 67
post@crushing.no
www.crushing.no

Fjerby AS

2020 Skedsmokorset
Tlf: +47 64 80 26 50
firmapost@fjerby.no
www.fjerby.no

Forcit Norway AS

Tlf: 32 85 09 00
post@forcit.no
www.forcit.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
salg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Gjerstad Products AS

4993 Sundebru
Tlf: +47 37 11 91 00
mail@gjerstad.com
www.gjerstad.com

Grønt Punkt

Postboks 91 Skøyen
0212 Oslo
Tlf: 22 12 15 00
post@grontpunkt.no
www.grontpunkt.no

Gummi-Industri AS

3474 ÅROS
Tlf: 90 55 22 32
post@gummi-industri.no
www.gummi-industri.no

Hardlife AS

5309 Kleppstø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

Hella Maskin AS

3962 Stathelle
Tlf: 35 96 72 72
post@hella.no
www.hella.no

HYMAX AS

Strandsagveien 14
Tlf: 62 33 06 60
hymax@hymax.no
www.hymax.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240, 1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Kverneland Energi AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 42 70 00
post@kvernelandenergi.no
www.kvernelandenergi.no

Llentab

0663 Oslo
Tlf: 97707300
post@llentab.no
www.llentab.no

Mathisen Maskin AS

Avd. Sørreisa: Gottesjord,
9310 Sørreisa.
Tlf: +47 915 94 151
arne@mathisenmaskin.no
www.mathisenmaskin.no

MEC-TEC AS

Ingeniør Rybergsgt. 99,
3027 Drammen
Tlf: 33772572
mectec@mectec.no
www.mectec.no

Megger AS

Bjørnstadmyra 7,
1712 Grålum
Tlf: 22280040
post@megger.no
www.megger.no

MG Salg og Utleie AS

Fossegrenda 3,
7038 Trondheim
Tlf: 73 96 26 00
post@mgsalg.no
www.mgsalg.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nor Slep AS

PB.1252,
3205 Sandefjord
Tlf: 33 48 93 70
norslep@norslep.no
www.norslep.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Nordisk Dekk Import AS

4262 AVALDSNES
www.nidas.no

Nordisk Fjellsprenning

3241 Sandefjord
Tlf: 33 48 95 50
post@nordiskfjellsprenning.no
www.vestfold-fjellboring.no

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Oldroyd AS

Industriveien 1,
3766 Sannidal, Norway
Tlf: +47 35 98 75 50
mail@oldroyd.no
www.oldroyd.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Power Tools Norge

Hallenåsen 4
1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Pumpe-service AS

Tlf: 23 33 84 00
post@pumpe-service.no
www.pumpe-service.no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

SK Produkter

1471 Lørenskog
Tlf: 67 97 40 30
info@skprodukter.no
www.skprodukter.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smardok.com
www.smardok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

SSAB Svensk Stål AS

Pb. 47, 1314 Vøyenenga
Tlf: 23 11 85 80
www.ssab.se

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Strømberg Plast AS

Postboks 3,
2005 RÆLINGEN
Tlf: 64802909
office@strombergs-plast.no
www.strombergs-plast.no

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Veim AS

3414 Lierstranda
Tlf: 32 84 94 20
kjell@veimas.no
www.veimas.no

Volue

Postboks 9008,
0186 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
geminii@volue.com
www.volue.com/construction-software

Volvo Maskin AS

Postboks 603
1411 Kolbotn
Tlf: 66 81 86 86
firmapost@volvo.no
www.volvomaskin.no

Wacker Neuson AS

Trondheimsvegen 503,
2016 Frogner
Tlf: 63868900
www.wackerneuson.com

Wdf Isolasjon AS

4886 Grimstad
Tlf: 47 23 03 85
dagfinn@wdf.no
www.wdf.no

WIKS AS

1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

XploSafe AS

1340 Skui
Tlf: 22 53 54 54
info@xplosafe.no
www.xplosafe.no

Zirius AS

Tlf: 40 00 77 07
salg@zirius.no
www.zirius.no

Ølen Betong AS

Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

Østcom AS

2212 Kongsvinger
Tlf: 628 14 600
salg@ostcom.no
www.ostcom.no

MEFs nyaste sigrar og pågåande arbeid

Som leiar av hovudstyret i MEF er eg stolt av å kunne seie at vi jobbar aktivt for å betre rammevilkåra for våre medlemmar. Gjennom tett samarbeid med styresmakter og relevante aktørar, gir vi innspel til regelverks- endringar og fremjar medlemmenes interesser.

MEF har i fleire år, etter initiativ frå region Nord, arbeid for endringar i regelverket for medbringing av kjettingar for hjullastarar. Statens vegvesen har no endra regelverket slik at dette ikkje blir ei plikt. I denne saka har MEF oppnådd full "siger".

MEF har aktivt bidrege med innspel til NVEs forslag om endringar i kraftberedskapsforskrifta. MEF støttar hovudendringane, spesielt forslaget om at nøyaktig kartfesting av jordkablur ikkje lenger skal vere kraftsensitiv informasjon. Dette vil redusere risikoen for graveuhell og betre forsyningstryggleiken. MEF understrekar viktigheita av å verne annan sensitiv informasjon og oppfordrar til klare tryggingstiltak for å hindre uautorisert tilgang.

MEF har levert innspel til Statens vegvesens forslag om endring i yrkestransportforskrifta, som inneber innføring av løyveplikt for nasjonal godstransport med køyretøy med tillaten totalvekt over 2500 kg og opp til 3500 kg. MEF uttrykker skepsis til forslaget, då det vil medføre auka kostnader og byråkrati for anleggsbransjen, som hovudsakleg driv med eigentransport. MEF foreslår unntak for anleggsbransjen frå krava om fartsskrivar og løyve, og oppfordrar til innføring av digitale løyver for å redusere administrativ byrde.

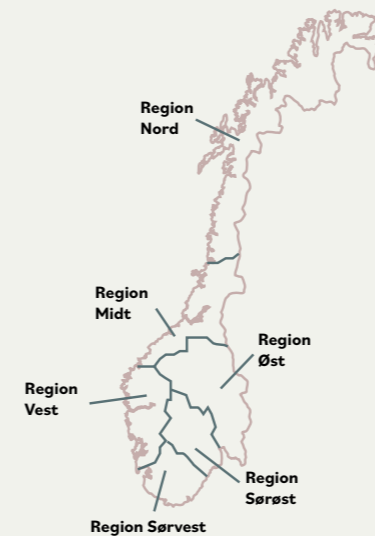
MEFs hovudstyre har vedteke å opprette eit utval for å lage ein plan for bruk av kunstig intelligens (KI) blant medlemmane. Utvalet skal utforske dagens KI-bruk, identifisere

nyttige verktøy, og vurdere kurs for medlemmane. KI kan effektivisere prosessar i både dagleg drift og strategisk tenking, spesielt for små bedrifter. Utvalet skal også vurdere lovverket rundt KI-bruk og rapportere tilbake i desember.

MEF og NLF har hatt fleire møter med Statens vegvesen om brufølgetenesta. Sjølv om det er framgang, går det sakte. Vegvesenet planlegg å teste ei ordning med tilgjengeleg mannskap frå kl. 08.00-22.00 måndag-torsdag og til kl. 16.00 på fredag. Individuelle transportar utanom desse tidene vil også vere mogleg. Bestilling av brufølge krev innvilga dispensasjon, og prisinga blir vurdert ut frå arbeidstidsordningar, flåtestyring og oppdragsmengd. NLF og MEF har foreslått ei forenkla to-pris struktur og eit mogleg oppstartsgebyr. Veglister og vegggruppe skal vurdere utfordrande vegar for spesialtransport. Diskusjonar inkluderer også veggportal, sperretider og forbetringstiltak for følgebilførarar og spesialtransportkompetanse.

Oppfølginga av landsmøtevedtak med å få jobbane ut er godt i gang. Fleire lesarinnlegg er blitt publisert rundt om i landet. Prosessen med å få til møter med politikarar og byggherrar er pågåande. Alle våre medlemsbedrifter treng sårt meir arbeid på kort og lengre sikt, så derfor er det særst viktig at dette arbeidet innehar høgt fokus framover av region- og distriktssjefar i regionane, med god hjelp av dei tillitsvalde.

Øystein Hope
Styreleiar i MEF

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Stolvstadvegen 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammarfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Boring og fundamentering
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

REGION SØRVEST STYREMØTE OG MEDLEMSMØTE

Vi hadde fine dager på Boen gård utenfor Kristiansand på styremøte med MEF og OKAB. Deretter deltok over 60 personer på medlemsmøte. Det ble interessante innlegg fra Kristiansand Havn, Nye Veier, Sam Eide Videregående skole, 18pluss, OKAB og Heimr, alt stødig ledet av Julie Falch. **Takk til alle som bidro.**

HØSTSAMLING I ROGALAND RESSURSFORM

Sporty Stian Byberg og Stian Tunge Nesvik steppet inn i paneldebatten om bærekraftig massehåndtering på særst kort varsel, og bidro med mange gode innspill. Arrangementet samlet mange engasjerte deltakere fra ulike firmaer, som alle har et felles mål: å finne bærekraftige løsninger for massehåndtering.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge
tiktok.com/@bli.anleggsarbeider

REGION NORD MEF NORDLAND 50 ÅR

Det ble en fantastisk helg på feiringen av MEF Nordlands 50-årsjubileum! Det var en glede å samle medlemmer, ansatte og tillitsvalgte for å markere denne begivenheten. Takk til alle som deltok og bidro til en minnerik helg med god mat, flotte taler og herlig stemning. Vi ser frem til de neste 50 år med vekst og samarbeid i Nordland.

REGION ØST

MÅNEDENS LÆRLING OKTOBER

Navn: Amund Wangensteen Jægersborg
Alder: 19 år
Bedrift: ISOLA SKIFER ROGNE AS
Utdanning: Vg1 Teknologi- og industrifag og Vg2 Arbeidsmaskiner
Fag: Fjell- og bergverksfaget med ferdypning i bergsprengning
Hva liker du best med jobben?: Det er mange varierte arbeidsoppgaver og sprengning er spennende og gøy.
Interesser/hobby: Det går mye i arbeid, jobber også som maskinfører på si. Ellers går det litt i bil og bilskruing som hobby.

FEIRING AV VEFLEN 70 ÅR

Veflen Entreprenør AS feiret i begynnelsen av november 70 år. Det ble en flott feiring med super underholdning. For første gang i MEF-historien ble det overlevert fortjenestemedalje i sort emaljegull til Bengt Inge Johnsen. Han har jobbet i 50 år hos Veflen. **Vi gratulerer alle ansatte med jubileum, og takker for en fin feiring!**

MÅNEDENS MEDLEMSBEDRIFT OKTOBER

Bedrift: Eco Drilling AS

Daglig leder: Roger Trøsviken

Medlem siden: 2023

Hvor holder dere til: Dokka og Sandefjord

Hvilke arbeidsområder jobber dere mest med:

Vi utfører styrt boring i fjell og løsmasser, metodene vi benytter er såkalte NoDig metoder (grøtrefrie metoder). Arbeidet går i hovedsak ut på installering av vann og avløpsrør på store og mindre VA prosjekt.

Hva slags faglig bakgrunn har dine ansatte: Vi har ansatte med stor og lang erfaring fra de forskjellige NoDig metodene.

Hvor mange ansatte er dere: Vi er en godt sammensveiset gjeng på 12 personer. Fire i administrasjon og prosjektledelse, øvrige er utførende på anleggene.
Hvorfor er dere medlem i MEF: MEF gir oss mulighet for gode innspill og bistand som gjelder spørsmål rundt blant annet jus, HR, eller andre ting. Vi benytter oss av muligheten for sosiale treff, kurs, faglig påfyll og gode avtaler.

NYE MEDLEMMER I REGIONEN

Innlandet

- › Elverum Anleggsservice AS, Hernes
- › Thon Maskin AS, Skrautvål
- › Haverstad Entreprenør AS, Sør-Fron

Oslo/Akershus

- › Eksplosivhund.no AS, Jessheim
- › Alt i Asfalt AS, Gjerdrum

Østfold

- › Nicolaysen Anlegg og Transport AS, Råde
- › Østlandske Entreprenør Service AS, Skiptvet
- › Steinar Levernes AS, Rakkestad

Vi ønsker dere velkommen og gleder oss til å bli kjent med dere!

FACTUR TIL ITALIA

MEF Region Øst arrangerte fagtur til Italia sammen med Hesselberg i september. 100 heldige deltakere ble det plass til på den fine turen, som ble full av opplevelser og en del kilometer i buss. Vi besøkte flere byer, i tillegg til besøk på Komatsu-fabrikken i Este. Sol, god mat, båttur, sightseeing og mange nye bekjenskaper med viktige og hyggelige samtaler. **Takk til alle som deltok,** og til Hesselberg og leverandørene som bidro til en uforglemmelig tur.

REGION VEST

MEDLEMSMØTE I HAUGESUND OG VOSS

Takk til alle medlemmer og handelsavtalepartnere som møtte opp på medlemsmøte i Haugesund og medlemsmøte på Voss i oktober. I Haugesund ble det gjennomført valg av lokallaget, vi hadde besøk av Jarle Haukås fra den nye anleggslinjen på Haugaland vgs. Det hele ble etterfulgt av Oktoberfest. På Voss besøkte vi steinbruddet til Ole Petter Flage fra Flage Maskin AS, etterfulgt av innlegg fra styreleder i MEF avd NRH, Kåre Bjørøy, regionsjef i MEF Region Vest, Mona Løvås, og prosjektsjef i Fellesprosjektet Arna-Stanghelle, Katrine Erstad. Til slutt en god middag på hotellet. Dronebildene fra Voss er tatt av Torbjørn Ask Hilby, Flage Maskin AS.

REGION SØRØST

FACTUR TIL TALLINN

I oktober var 160 deltagere med på årets fagtur til Estlands hovedstad, Tallinn. Det var MEF avd. Telemark som sto som arrangør. Volvo Maskin, Brage Finans og Hella Maskin bidro med fantastiske måltider. Under fagseminaret informerte Brødrene Dahl, Volvo Maskin, Brage Finans, Hella Maskin, If og Ahlsell om seg og sine produkter. Advokat Mari Rudshaug ved MEFs juridiske avdeling orienterte om temaer som er aktuelle for våre medlemmer. **Vi takker for en fantastisk tur i strålende vær!**

VEITEKNISK INSTITUTT TILBYR MÅLING AV STØVNEDFALL OG STØY FRA PUKKVERK

Våre målinger er i henhold til krav i Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften Kapittel 30).

VEITEKNISK INSTITUTT
 Alt innen teknologi og infrastruktur

VEITEKNISK.no

Fjordveien 3, 1363 Høvik | Tlf: 67 10 10 90 | E-post: post@veiteknisk.no

VÅRE KONSULENTER:

- har lang erfaring
- kan engasjeres på timebasis
- reiser landet rundt på målinger

MEF SKOG
SKOLENEDLEGGELSER

MEF Skog er aktivt med i kampen mot nedleggelse av skoler. For eksempel forslaget om å legge ned skoglinja ved Saggrenda vgs. i Kongsberg, som har vært en bauta for skogutdanning i regionen, står i fare for å bli lagt ned. Dette er mer enn bare en skolelinje. Det er et fundament for framtiden til unge mennesker, næringslivet og hele lokalsamfunnet.

MEDLEMSBESØK I SKOGEN

MEF Skog har besøkt Unneberg Skogsdrift i Halden (over). Firmaet drives av Jens og Ole Jørgen Unneberg og de har 4 lag som kjører for Glommen Mjøsen Skog.

MEF Skog har også vært på Arneberg (over til høyre) og satt opp SmartMEF og kjørt HMS-kurs for Sorka Skog AS. Takk for en fin dag med en trivelig gjeng!

MEF BORING OG FUNDAMENTERING NY FAGSJEF

Einar Østhassel har vært en bauta for boring og fundamentering i Norge. Nå har han gått over til å bli pensjonist, og ny fagsjef for avdelingen i MEF blir Espen Alvestad. Espen Alvestad er også fagsjef i avdeling gjenvinning og har slik utvidet sin portefølje. Vi gratulerer Espen med ny stilling og nye utfordringer. Vi ønsker også Einar Østhassel lykke til med ny tilværelse.

6R 185

DLG Powermix-Transport
Test 2.0 2022 og PROFI
magasin 06/2023

8R 410

DLG Powermix-Transport
Test 2.0 2021

7R 350

PROFI magasin 2021

BEST I TEST PÅ DRIVSTOFFFORBRUK

6R 150

DLG Powermix-Transport
Test 2.0 2023

6R 250

DLG Powermix-Transport
2.0 2021 og PROFI magasin

6R 215

No. 1 i transporttest utført av Senter for jordbruk i Sachsen, Tyskland 2021

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

Les mer om John Deere og kontakt oss her

KOPPEN 2025

lanseres 5. november

CIRCLE K pro